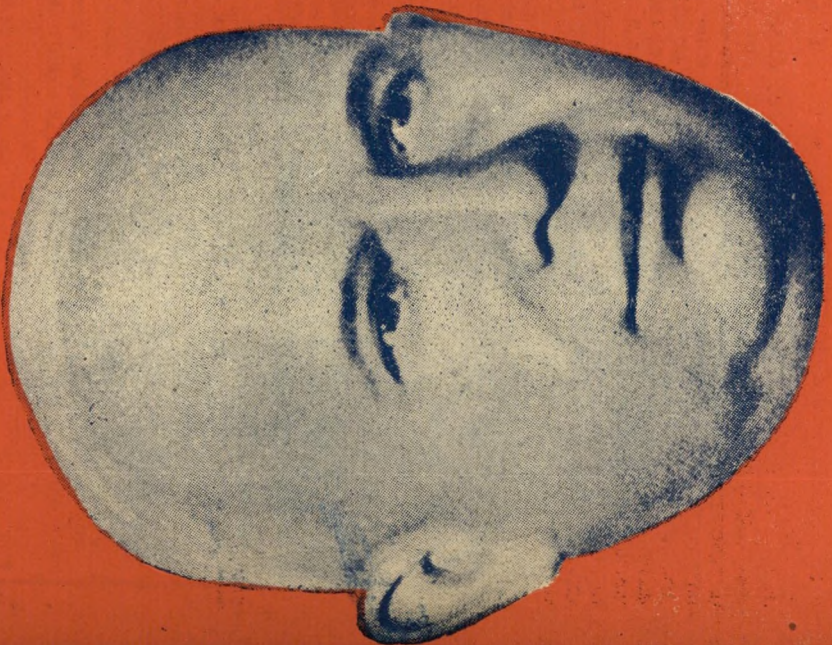

THE
LIFE
OF
THE
LIFE

THE
LIFE
OF
THE
LIFE

ARTIST

CHILD

CHILD

זנב הנבל

משרד החינוך עשה את אשר הוא רגיל לעשות במקרים כאלה: הוא נדהם. בשבוע שעבר הגיע אליו מברק בהלל. שגריר ישראל במוסקבה הודיע שנמסר לו בוודאות כי סגן ראש הממשלה, אנאסטאס מיקויאן, ושר החינוך שלו, וויצ'סלב מולוטוב, יבקרו זו הפעם הראשונה מאז הקמת ה"שגרירות במוסקבה בבית המקושט בדגל כי חולל לבן.

יומיים אחרי הביקור ההפגנתי, באה ה"פצצה השניה: ברית המועצות דרשה מ"שר" אל ומאמצות ערב לכבד את קוי שביתת ה"הושק ללייבב את סכסוכיהן בדרכי שלום. היא הציעה את שרותה כמתוכת.

היו אלה צעדים מהפכניים. יתכן ולא היה צורך ליפול על צוורה של ברית המועצות ולכרעה, תוך כני תמורורים, באחות אבודה ש"חורה הביתה. יתכן ולא היה צורך לצאת לרחובות ולנפנף בדגלים האדומים של ה"מטיש והמגל.

אולם בדבר אחד היה צורך רחוק: לשבת ולחשוב מחדש על מקומה של ישראל במאבק העולמי.

במשך שמונה שנים היה יחסה של ישראל לאמריקה כיחסו של זנב אל הכ"לב שהוא צמוד אליו.

הכלב לא התלהב מקיומו של זנב זה. הוא הרגיש בו כבעמסה מיותרת. לא פעם רצה להיפטר ממנו. אולם הזנב הוסיף לכש"כש בתהלהבות.

מדוע עשינו זאת?

הדבר היה מובן לו היה לנו ולאמריקה אויב משותף. היה הגיון כלשהו בשיתוף פעולה עם ממשלת הספר הלבן נגד המפלצת הנאצית. אולם במשך שבע שנים ארוכות, עד למשלוח המיגים לגמאל עבד אל-נאצר, לא עשתה ברית המועצות שום צעד שיכול היה להתפרש כמכוון נגד מדינת ישראל.

ביהודים, יכנו אזרחי המדינה ל"הזרעוץ למשמע העלילות שבזימו נגד רכובת הרופאים היהודים כ-מוסקבה. כציונים יכנו ל"הזרעוץ נוכח ההאשמות שהיטחו בפניו של מרדכי אורן. אולם כאזרחי ישראל לא היתה להם כל עינה להכריז מלחמה על ברית המועצות.

מאז הצבעתו המכרעת של גרומיקה באו"ם למען הקמת המדינה, והכרחה המהירה של ברית המועצות דהיירה במדינה מיד עם הקמתה, שמרה ברית המועצות באופן עק"בי על יחס פורמלי תקין כלפי ישראל. היא סיפקה לה נשק בימי המלחמה. היא לא הצי"עה לה להיסוג מגבולותיה, כמו הבריטים. היא לא שלחה לה אולטימטום כדי לעצור את צבאותיה, כמו האמריקאים בליל אב"ר עגילה.

אם כן, מדוע נדבקנו אל גבה של אמ"ריקה עד שאי-אפשר היה להוריד אותנו אלא בסכיני-גילוח? מדוע דרשנו בכל כוחנו להיכנס לגושים הצבאיים שלה, לחתום עמה על חוזה צבאי, להציע לה בסיסים על אדמ"תנו?

למראית-עין עשינו זאת למען הכסף. הת"רגלנו לחיות על דולארים שבאו לנו בקלות. **משטר ככלדי שלם קם בארץ. שי כל קיומו הוא על נחל הדולארים הזורם לארץ. עדר גדול של אינטר"נטנים, בני כל הפקטורים הכלכלי-ייב, רועה על מרעה נוח זה, ומשמין לנגד עינינו.** נתקבל הרושם כי המדינה כולה היתה

מוכנה למכור את עצמאותה בנויד העדשים של המענק והמגביות. אולם דומני שהאמת היתה עמוקה אפילו מן הכיס. היא נעוצה אישם במעמקי תהדהכרה של מנהיגי ה"ציונות.

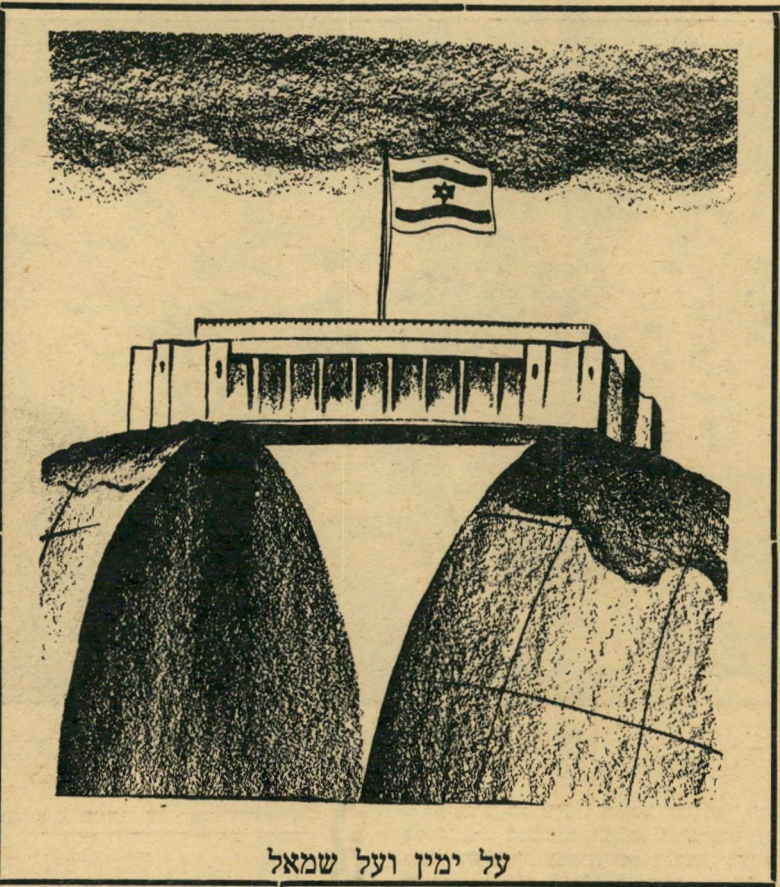
לצמרת זו באה העצמאות החד"שה כאפתעה גמורה. היא לא היתה מוכנה לה מבחינה נפשית. בשנפי שו האנגלים הרעים את הארץ, דמי"תה צמרת זו לאתו זוג ילדים כאגדה, שהאם החורגת נטשה אר"תם ביטרי. היא חיפשה בקרחתנות אם חורגת חדשה.

היתה זאת קללה תורשתית. תולדות הצמ"רת הציונית דומות לאותו מחזה משעשע.

מדינת ישראל כמו מגפת חולירע, והם ממ"שיכים להתייחס אליה כך גם עתה.

לא היתה זאת קפריסה. היתה זאת מסקנה הגיונית שנבעה מן המערך המדיני האמריקאי. האינטרס העיקרי של אמריקה במרחב הוא הנפט הערבי. בכל שיחה בין אבא אבן ל"בין גיורגי אלן נוכח אדם שלישי, הרוואה ואינו נראה: נציג חברת ארמקו, וחברת"המפרץ האמריקאית, השולטות על הנפט של כחיית וסעודיה, אוצרות הנפט הראשון והש"ני בחשיבותם בעולם.

האינטרס השני של אמריקה במרחב הוא שדה-התעופה בדהראן, סעודיה, שהוא שדה"התעופה למפציצי-סילון-אטומיים הקרוב ביו"תר ללבה התעשייתי של ברית המועצות, ל"ה

על ימין ועל שמאל

סטאלינגראד ולחאקוב, למעיינות הנפט של באקו.

כדי לשנוט במרחב זה, סומכת אמריקה, כפי שעשתה בריטניה לפני, על השליטים הריאקציוניים ביותר שיש ביכולתה לגייס. שני"טים אלה הם אויביה המושבעים ביותר של ישראל. לכן האינטרסים של אמריקה מנוגדים באופן קיצוני לאינטרסים של ישראל. ברית-בגראד מכמלת ניגוד קיצוני זה.

תמורת נישואין חד-צדדיים אלה עם לחתן האמריקאי הסרבן, שלא הגיעו לערש כלולות, שילמה ישראל מחיר יקר מאד.

מהפכה אדירה מתחוללת בעולם מזה ע"שר שנים, והיא המהפכה שתטביע את חות"מה על המחצית השניה של המאה העשרים. כמו רעש-ארץ עצום, המרים יבשת חדשה מתוך קרקעית הים ובעלה הרים שגיאים מן המצולות, כך עיצבה יד ההיסטוריה יבשת חדשה על המפה הפוליטית.

אדם הפריץ לא רצו בנו ליד האח. התנווניו בפתח הדלת הפריעו לאורחים האחרים שלו.

לא פעם תמכה הממשלה האמריקאית ב"מדינה זו, אם מתוך התחשבות ברגשי ה"בוחרים היהודיים, ואם מתוך אימפולס אי"שי של אדם כמו הארי טרומן. אולם המדיני"אים והמצביאים של אמריקה פחדו מפני

גוש העמים המשתחררים של אסיה הדרו"מית ואפריקה — הגורת-ארצות אדירה מ"אינדונזיה עד חוף הזהב, מולדתה של מח"צית התרבות — קמה על רגליה. והו זרם נהר המח, המוביל אל מרחבי-מחיה חדשים. ישראל שיכת מבחינה גיאוגראפית ללב יבשת אפריקאית-אסיאתית זו. כל סיכויה לעתיד, כל תקוותיה לקיום ולשגשוג, היו ככשרונה להשתחרר מכל כבלי האתמול, להי"תק מכדוריה-העופרת של מורשת ארצות-ה"גלות, לקפוץ לתוך הזרם האדיר הזה ולש"הית עמו.

התעוררות מבורכת זו עמדה ב"ימינו שיהרור העמים מן הקולוניא"ליום. היא שנתה את האיפריאליזם הלבן. כל מה שהיה קשור לאימפ"ריאליזם זה היה מאוס בעיניה. הצטרפותה הגלויה והקולנית של ישראל לגוש המערבי, שלא רצה בה כלל, פערה תהום בינה לבין הגוש הניטרלי.

בחברתם של אבות הכוח הניטרלי, של ניהרו וארנו, יכלה ישראל להיפגש עם גמאל עבד אל-נאצר ולרפא את הפצעים של השנ"אה הישראלית-ערבית. ברדפה אחרי הפאטה מורגאנה של ברית אמריקאית, הפנתה ישר"אל את גבה אל גוש זה, אל ההיסטוריה, אל המרחב הפתוח שמעבר לחומות הגטו.

תפנית הסובייטית האחרונה נות"נת לישראל הודמנות מצויינת, ואולי בל"תי-חוזרת, לשנות את דרכה ולהפנות את פניה לכיוון חדש.

אין פרוש הדבר שנקפץ עתה אחרי הדוב הסובייטי, תחת לקי"פניו לעבר הנשר האמריקאי. אין אנו צריכים להירמות לזנב המחפש לו כלב חדש להיצמד אדיו.

ההזדמנות הנפתחת לפני ישראל היא ה"אפשרות לנהל מדיניות-חוץ עצמאית של מדי"נה ריבונית, אחרי שמונה שנים של שיע"בד-מרוצון-חופשי. עליה לעמוד בין הגושים, כפי שעשו מדינות קטנות מאז שחר ההיס"טוריה, כפי שעשתה מדינת ישראל הראש"נה בתקופת המלכים.

ניטראליות אין פירושה עמידה מן הצד ליד שולחן-המשחקים בקאזינו הבינלאומי. להי"פך. פירושה כיבוש מקום עצמאי ליד השול"חן, ניצול הקלפים המעטים שיש בידנו בצ"ור ה המועילה ביותר לנו.

לצורך זה עלינו לשחק עם שני הצדדים.

הצלחותיו המפליאות של גמאל עבד אל"נאצר, שאינו אלא חובב סטרננסיון במישחק זה, צריכות לפקוח גם את עינינו לגבי ה"סיכויים העצומים הגלומים במישחק זה ל"מדינה הקונה לה אחיזה בשני חצאי כדור"הארץ המפולג, המנצלת במוח צלול ובעין פקוחה את כל ההזדמנויות, ללא משסטים קדומים.

בזון — הדבר מצריך קידם כל השתח"רות פנימית, הניתקות משני דורות של שתדלנות ציונית.

עלינו להשתחרר קודם כל מה"פסיכולוגיה של זנב הכלב.

ספק גדול הוא אם הצמרת הנוכחית מסוגלת לכך. היא עצמה השתתפה ביצירת פסיכולו"גיה זו, והיא הנושאת העיקרית שלה במדי"נה. לאנשים בני 70 או 60 קשה למתוח קו מתחת למפעל חייהם, ולצאת לנתיב חדש. אלא שאין נתיב אחר — זולת הנתיב לאבדון.

המאורע העיקרי של השבועות הקרובים יהיה הסכמוך ההולך ומחמיר בין בני ג'י. ושרת. שתי הסיבות העיקריות: הרמז הסובייטי כי כהונתו של שרת כשר החוץ תפריע לשיפור היחסים בין שתי המדינות (העולם הזה 965) וההסכם הסודי שנחתם על ידי שרת והדתיים מאחורי גבו של בני ג'י. שגם הוא נתגלה לראשונה מעל עמודי העולם הזה (965).

על רקע התפתחות זו, יש אפילו אפשרות ששרת יפרוש מתפקידו, או לפחות יחדל מלקבוע את קר מדיניות החוץ של המדינה. לעומת זאת נמצאים בסימן של עליה: ח"כ מפא"י אהוד אבריאלי ואיש משרד החוץ גדעון רפאל, שיהפכו יועצים ראשוניים במעלה של בני ג'י.

היכון לאפשרות של התפתחות סנסציונית ביחסים בין ישראל ומצריים. אחת האפשרויות: פגישה בדרג גבוהה, מן הסוג שהתקיים בתום הקרבות ברודוס, ליישוב כללי של הסכסוך והתקרבות למצב של שלום. אם לא יושג הסדר מסוג זה, שוב תופיע באופק האפשרות של הכרעה צבאית. ההסדר הזמני שהושג באמצעות דג האמרשילד יהיה רק זמני, לא יאריך ימים.

ברית בגדאד תחוסל. בניגוד לדיעות התכופות, כאילו דורשה בריטניה את הצטרפות אמריקה לברית זו, השתכנעה ממשלת אידן שהברית נדונה לכליון, הפכה לתקלה מדיקה. עתה עומדות על הפרק הצעות של קבורה בכבוד.

ברית המועצות תעשה כמה צעדים של פיוס כלפי מדינות ערב. בה בשעה שהיא מנסה להתקרב מחדש לישראל, תשתול להוכיח לערבים כי ידידותה לשאיפותיהם לא נפטקה, תימשך כמו עד כה.

יחד עם זאת צפויות הקלות נוספות של השלטונות הסובייטיים לטובת העליה מברית המועצות לישראל. מספר העולים מברית המועצות בחודשים הקרובים יהיה רציני ביותר, יכלול גם אנשים למטה מ- 60 גיל.

הסכסוכים העומדים להתי פוצץ בקרוב בזירה הפנימית: סכסוך קשה בין סיעות הקואליציה ל- בין סיעות האופוזיציה בכנסת מסביב ליחב המגן, סכסוך בין התאחדות בעלי התעשייה לבין האיגוד המקצועי על העלאת שכר פועלי התעשייה.

אם אתה רופא או שופט מי חוץ, היכון לחיים עניינים. הממשלה תעניק בקרוב להאזנת לזמן ארוך, משוחררות מרבית, לרופאים ולי שופטים מחוזיים שאין להם מכוניות.

פרשת "השתקת השואה" משנת 1942/43, שבצה גם כי פרשת קסטנר, תגרום לגז של גילויים והאשמות חדירות בין ראשי הדברים בקונגרס הציוני.

ישראל עוד לא נואשה מי להשיג פרס נובל לאחד מאזרי- חיה, לאחר שנכשלה להשיג את פרס הספרות לש"י עגנון (שנמסר תחת זאת לצ'רציל) יוצע מועמד ישראלי לקבלת הפרס בכימיה או בארכיאולוגיה. במקרה האחרון תוצע מועמדותו של רבאלק ד"ר יגאל ידן, ויודגש כי פרישתו של הקצין לעסקי מדע מסמלת את רעיון השלום. איש מיוחד של משרד החוץ יצא במיוחד לענין זה לשבדיה.

פריץ ברנשטיין עשוי לחזור לתפקידו מדפני קום המדינה, כחבר הנהלת הסוכנות מטעם הציונים הכלליים. שיזכו הפעם במקום נוסף בתנהלה, נוסף על נציגם הנוכחי מאיר גרוסקן, איש הצה"ר לשעבר.

חיים כהן יצא סוף סוף לחופשה ארוכה לחוץ לארץ. הסיבה רפעם: סכסוך עם פנחס רוזן על רקע פרשת תמר הד.

יותר כשר, במחיר מזוי, יעלה בקרוב על שודחנה, כתוצאה מכמיות של עודפי כשר אמריקאיים שיגיעו לישראל. מחוסר אפשרויות של איחסון תצטרך ממשלת ישראל לחלקן מיד.

לעומת זאת, היכון להמשך המחסור בדגים.

דוד בן גוריון ימנה, בקרוב, יועץ מיוחד לענייני בטחון במשרדו. הדבר יהיה קשור עם שינויים נוספים בצמרת השרות של המדינה.

אם אתה מעל לגיל 45, ישתפרו סיכוייך לקבל עבודה, כתוצאה מחוק מיוחד שיסדיר בעיה כאובה זו. החוק יבוסס על דו"ח שתגיש ח"כ לשעבר חנה למדן ליגולה מאירסון.

צפה לכשזמן נוסף של המו"לות המופא"יית: הפעם תהיה זאת הוצאת הספרים עם עובד, שכבר מסרה הודעות פיטורין לעובדיה, תיסגר בראשית יולי.

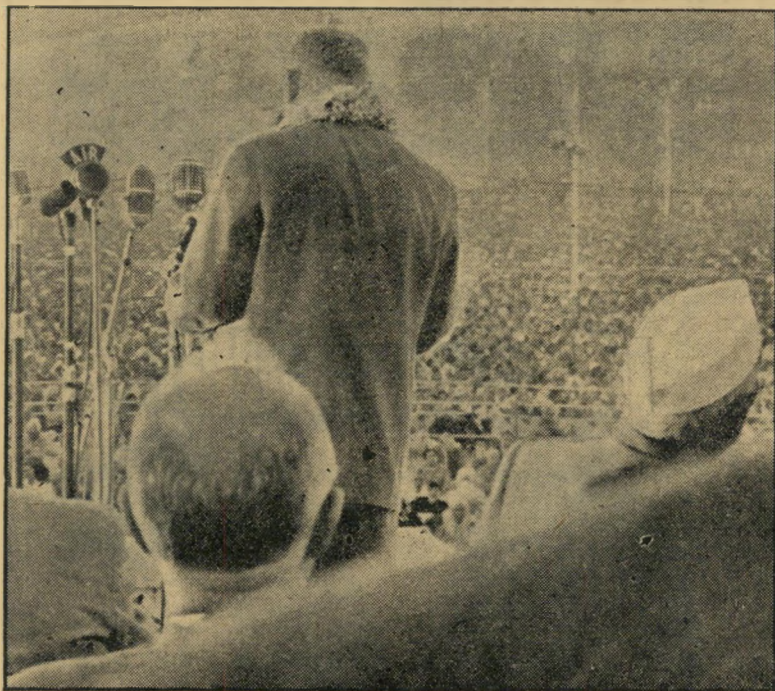
העם המכונה הגדול

הרמזים הראשונים הסתננו לארץ בשבוע עות האחרונים. נשמרו כסוד כמוס במשרד החוץ. תחילה בא הרמז שבברית המועצות עשויה לספק נשק גם לישראל. אחר כך באה המחמאה האישית של מולוטוב לשגריר הישראלי הגידם, אלוף יוסף אביר, מלווה ברמז עוקצני נגד משה שרת.

השבוע באו הסימנים הראשונים של מפנה מכריע: ביקור המדינאים הסובייטיים בשגרירות הישראלית והצעתם לתחך בסכסוך הישראלי-ערבי. הצעה זו היתה כמעט אוהדת בגלוי לישראל, מאחר שלא דיברה על הצורך להחזיר את הפליטים הערביים לארץ, אלא על הצורך לפתור את בעיתם.

מחיר ראשון. ברגע הראשון תפסו רק מעטים את משמעות המפנה. אולם בשעה שהחל הויכוח הגדול בישראל (ראה הנידון) כבר היה ברור כי ברית המועצות שלמה מחיר יקר עבור הגיטטה. הודיע שר החוץ הלבנוני: על הערבים להסיק את המסקנה שאין לסמוך על ברית המועצות במאבקם נגד ישראל.

מה המריך את ניקולאי בולגאנין וחבריו לבצע פניית חדה זו, להפנות את גבם לידידים פוטנציאליים?

ראשיהממשלה בולגאנין (עומד) בתורו* הגב לידידים גוטנציאליים

האינטרס הסובייטי הבולט במרחב הוא לסלק את הבסיסים הזרים, המאיימים על לבה התעשייתית במקרה של מלחמה. לצורך זה עליה לשבור את המצב הקיים, בו מופיי עות אמריקה ובריטניה כאפוסטרופסי המרחב בכל דבר, כולל סכסוך ישראל-ערב.

צופה פאסיבי. כדי לחזור למרחב רשמי, כשותפת לכל ההכרעות, זקוקה ברית המועצות להסכמת כל הצדדים, כולל יש"ר. ראל. תמורת זאת היא מוכנה לסכן את האהדה העצומה שרכשה לאחרונה במחנה ה"ערבי הלאומני.

בעוד שעד כה היה קיים מרוץ בין ה"אנגלים, שזיינו את עיראק, לבין הסובייטיים, שזיינו את מצרים, עשוי עתה להיחצר מצב הפוך: הסכמה הדדית להפסיק את המרוץ. הנהגה העיקרי, במקרה כזה: ישראל, שגם הנשק העיראקי וגם הנשק המצרי מכון נגדה.

כל זה הושג ללא כל השתתפות ישראלית. כמו תמיד, היתה ישראל צופה פאסיבית כי משחק שנגע לעצם קיומה.

האוו"ם להטוטי או"מנות

התהליך היה כרגיל: תחילה בא הרעש הגדול. אחר כך אש ההתלהבות. אחר כך

* יושב מימנו גוהרלאל נהרו.

קול הדממה הדקה של הכניעה. כאשר בא דג האמרשילד לשחות במים העכור ריב של הסכסוך המרחבי, פרצו חילוקי דעות חמורים במשלת ישראל. דוד בן גוריון ונאמינו תבעו להטיח בפני האמרשילד את כל טענות ישראל, לעמוד על זכותה של ישראל, בין השאר, לשיט במפרץ אילת ובתעלת סואץ. כת שרת דרשה, לעומת זאת, לשתף פעולה עם המזכיר בתנאים שלו, להסתפק בדיון על בעיות הגבולות היבשתיים כדרישתו.

דומה היה שבן גוריון ניצח. בתרועת הצעירה אולטימטיבית דרש בן גוריון מן האו"ם הראשי לפתור את בעיית השיט ב"סואץ. המזכיר סירב בטון חד.

יזרה טובה. בינתיים לא טמן משה שרת את ידיו בצלחת. הוא גייס את כוחו תיו וכך הופיעה השבוע ברגע המכריע ב"הארץ כתבה מאת משה מדוני, אחד השרות אים הנאמנים ביותר. היא התלונן מרות על הרושם המדאק שעשתה עמדת בני ג'י. בהחוגי ישראל באו"ם.

ביו הפטיש של האמרשילד והכדן של שרת, נכנע בני ג'י. לפתע ירדה רמת ה"ן. המש"א והמתן נפתח באווירה שקטה. קציני מטסה ישראלים הוזמנו להשתתף בו, לדגור על מפות. הנושא היחיד: הסדר לאורך קו שב"ת. תהינשק היבשתי. לא היה צורך בלהיטי או"מנות נוספים כדי לשכנע את ממשלת ישראל להיות ילדה טובה.

ציונות

עליה בי

משמרות חזקים של שוטרים הקיפו את אזור נמל חיפה. צופרי סירות המשטרה שר"קו. האניה שנכנסה לנמל הוקפה מכל עב"ריה בסירות עמוסות שוטרים חבושי קובעי פלדה, בעלי מסיכות גז. המפעילים הצטופפו ליד מעקה הסיפון וקראו קריאות בוז...

תמונה זו אינה לקוחה מספר היסטורי על תקופת המנדט. היא הצטיירה כדמיון מ"תוך דבריהם של נציגי יהודי אלג'יריה, שב"או לארץ לרגל הקונגרס הציוני הקרוב. איי"מו הם: אם ישראל לא תעלה את 100 אלף יהודי מולדתם, הם יבואו באופן בלתי חוקי.

"פוכני צרפת". מצבם של יהודי אלג'יריה ריה מחמיר והולך. בעוד שיהודי טוניסיה** ובמדינה מסוימת גם יהודי מרוקו הצליחו להשתלב בתנועות הלאומיות של הערבים בארצותיהם, הרי יהודי אלג'יריה מתבללים בתרבות הצרפתית. לוחמי השיחרור האל-ג'יריים, הפועלים לפי הוראות קאהיר, רו"אים בהם כוגדים יסוכני צרפת.

סוענים יהודי אלג'יריה: הסוכנות היהודית רימחה אותם באשליית שואה. היא דיברה על עליה בעתיד, הסתפקה בינתיים בליבדור הלשון העברית והרצאות ציוניות. אולם עתה, כאשר מגיעים עם מד נפש, מסרבת הסוכנות לחסל את הפזורה האלג'ירית, כשם שחיסלה את פזורת תימן ועיראק.

מישחק בציונות. או שתעלו אותנו מיד, או מתפסקו לשהק בציונות! הת"רגשו השבוע הנציגים שכאו לארץ. אם אתם לא רוצים, תודיעו "עניין העליה לארץ נג"מר. יוכלו העשירים להסתדר בקנה או בצר"פת! מה יהיה ביחס לעניים? הנציגים לא חששו לגלות את דעתם: הם יערכו מג"בית נפרדת באמריקה, ישלחו את העניים ביוזמת עצמם לארץ ישראל.

האיום במבית נפרדת השפיע יותר מן האיום בעליה. בחום גולדמן רמז שיש לעשות כשהו. דעתו עשתה רושם. בשעה שמליאת הקונגרס הקרוב תדקלם מליצות ציוניות, יעסקו הנוצרות בהדריחורים ב"בעיית עלייתם של יהודי אלג'יריה.

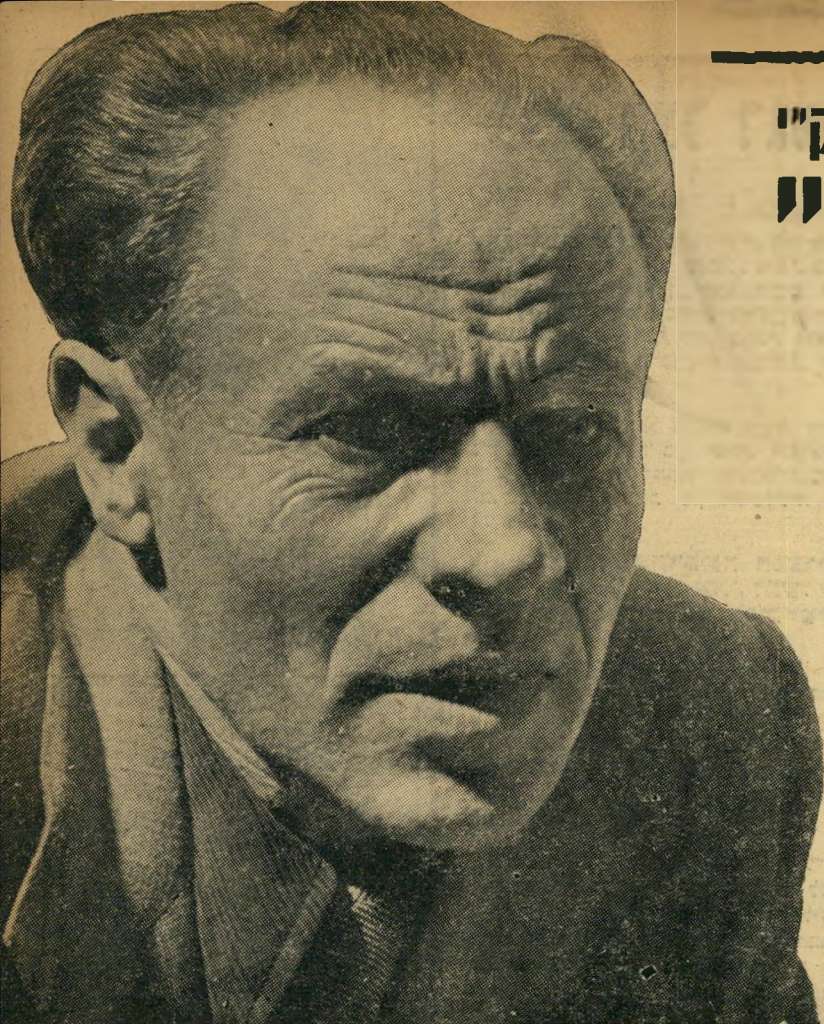
יחסי חוץ

דתו של הציר

צמח היימן, צירה הקודם של ישראל כי אפריקה הדרומית, לא היה יהודי דתי. לכן (המשך בעמוד 12)

* בו התלקחה השבוע מיכלית מלאתי 99, נגדה ברגע האחרון לים הפתוח, הת"פוצצה שם. ** הנציג היחיד של יהודי טוניסיה בועד" הפועל הציוני לא בא אפילו לקונגרס, מאחר שהוא תופס עתה עמדת מפתח בתנועה הלאומית הסוניסאית של חביב בורגיבה.

ראיון מיוחד עם שמואל מיקונים, מזכיר מק"י „אורן ישוחרר“

מה עומד מאחורי הצעדים המפתיעים האחרונים של ברית-המועצות כלפי ישראל והמרחב? האם ישנה אפשרות לחידוש הידידות הסובייטית-הישראלית, שמצאה את ביטויה ההיסטורי בהצבעת אנדריי גרומיקו למען הקמת המדינה? מר שמואל מיקונים המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, חזר לא מכבר מביקורו בברית-המועצות, שם השתתף כאורח בקונגרס הוועידה הקומוניסטית שהוקיע את פולחן סטאלין, להלן הדו"ח הקצרני המלא של הראיון המיוחד הראשון שנתן מאז חזרו. ראיון זה ניתן בביתו של חבר-הכנסת מיקונים, ברחוב שמריהו לוי 13, תל-אביב, לתברי מערכת „העולם הזה“.

*** מר מיקונים, כמה זמן שהית כברית-המועצות בקשר עם הוועידה ה-20 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית?**

שבעה שבועות. תחילה הייתי במוסקבה, ואחר-כך בלנינגראד.

*** באיזו מידה היות נוכח בישרי בות שרנו בפולחן סטאלין?**

לא זה החשוב. העיקר הוא שאנחנו יודעים על כל מה ששייך לפולחן סטאלין ילביקורת שנמתחה על פולחן זה.

*** באיזו מידה, אתה הושב, תשפיע ביקורת זו על היחסים בין ברית-המועצות וישראל?**

בהחלט לטובה. הביקורת הזאת מצאה את ביטויה המרכזי בוועידה ה-20, אך אין זאת אומרת שהיא התחילה עכשיו. היא החלה עוד לאחר מותו של סטאלין.

„ממדי הביקורת הפתיעונו...“

*** כך שזה לא בא לכם כאפת' עה?**

לא הייתי אומר זאת. ההיקף והצורה של הביקורת הפתיעו את כולנו. בוועידה ניתנה לזה צורה מרוכזת. אך הביקורת הזאת, בצורה זו או אחרת, התנהלה במשך ארבע השנים האחרונות. היתה זאת לא רק ביקורת, אלא גם הסקת מסקנות מעשיות, ועמדת הנהגה קולקטיבית בניגוד לפולחן סטאלין בעבר. זה נתן תוצאות מבורכות. קח למשל את מדיניות-החוק.

יסוד מדיניות-החוק הסובייטית — הש-

לום ודוקיום בשלום של המדינות ללא הבד מספרן החברתי — נשאר ללא שינוי. אך לם כל אחד מרגיש כי בשנתיים-שלוש האחרונות יש דינאמיקה רבה במדיניות זו.

*** יש גישה חדשה?**

יש גישה גמישה יותר. יש נסיון רציני לשבור את הקרח, את „המלחמה הקרה“, על-ידי שורה שלמה של הצעות, העשויות להתקבל על דעתן של מעצמות אחרות. כיוון חדש זה הוא תוצאה של ההנהגה הקולקטיבית.

*** איך יתבטא הדבר כלפי ישרי אל?**

זה יתבטא בעבר, למשל, בזה שמיד אחרי ניתוק היחסים הדיפלומטיים נמצאה הדרך, הודות לרצון הטוב של ברית-המועצות, לחדש את היחסים טוב. שנית, מבלי לשים לב למדיניות-החוק הבלתי-אחידה של החוגים השליטים בישראל כלפי ברית-המועצות, ישנו חיפוש מתמיד של הצד השני להרוק את הקשרים עמנו.

לא מקרה הוא שממשלת ברית-המועצות מאפשרת כשנתיים האחרונות לאורחים ישרי ימים לצאת מברית-המועצות לישראל, וזהו ממש מהפכה מבחינת הבנת הוכחות והחובה שבאורחות ברית-המועצות. זהו ביטוי של רצון טוב כלפי ישראל.

„יד סובייטית לישראל...“

*** האם יש שינוי הגישה כלפי הציונות?**

מובטחני שלא. האידיאולוגיה של ברית-המועצות היא המארכסיזם-לניניזם. הם לא

מקבלים ולא תומכים בשום אידיאולוגיה אחרת. אבל יש להם ההכרה העמוקה שהאידיאולוגיות אינן צריכות להפריע לשיתוף-פעולה מקיף, ואפילו ייחודי ביותר, בין שתי מדינות בעלות משטרים חברתיים שונים.

*** איך סבור, אימא, שכברית-המועצות מנהלת מדיניות אנטי-ישראלית?**

כברית-המועצות לא ניהלה אף פעם מדיניות אנטי-ישראלית, וזה גם הוטעם על-ידי ניקיטה כרושצ'וב, בראיון שנתן לפני כשלושה חודשים לציר הלייבור הבריטי וילסון.

צריכים לשים לב איך הם מבלינים בהופעותיהם באו"ם על כל מיני הופעות אנטי-סובייטיות של מדינאי ישראל. הדוגמה של 1947, כשכל הציבור הרשמי בעולם הערבי הופיע נגדם בגלל התמיכה שנתנו להקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, היא דוגמה קלאסית לגישתם האוהדת העקרונית לעמים במאבקם לזכויותיהם הלאומיות הבודדות.

*** והתנגדות הערבים לא תפיע ריע?**

היום, כשיש אהדה רבה לברית-המועצות בעולם הערבי, אין ראשי ברית-המועצות גלמים מלפני דרך להידוק קשרי הידידות עם ישראל לטובת השלום ועצמאות העמים. מדיניות דוקיום שלהם לא שמה לב לגודל ולשטח של מדינה, וזהו מדיניות עקרונית.

*** כך שיש, לדעתך, אפשרות שת התקרבות הדדית?**

בהחלט כן! זה תלוי בעיקר בממשלת ישראל, במידה שתעזוב את הקו הנוקשה של מדיניות-החוק שלה, במידה שתעמיד לנגד עיניה את האינטרסים הלאומיים של ישראל ולא של איוו שהיא התחייבות כפני ארצות-הברית. צריכים להכין את המשמעות של זה שמיקוואן ומולטוב באו לשגרירות ישראל בברית-המועצות...

*** ואתה הושב שאפשר להחזיר את היחסים בינינו לתקופה של 1947?**

ניקיטה כרושצ'וב אמר בפירוש בדו"ח לוועידה ה-20, כי ברית-המועצות תתמוך בכל מדינה שלא תיגרר לגושים צבאיים. תמיכה סובייטית כיום, כידוע, אינה רק מוסרית ופוליטית, החשובה כשלעצמה, אלא גם כלכלית וטכנית, לטובת הפיתוח של הכלכלה הלאומית. האין בכך סיכוי לישראל?

„אפשר להשיג נשק סובייטי...“

*** כיצד אתה רואה את האפשרות להשיג נשק מברית-המועצות?**

אם כי לא מקצה כזה מתחילה מדינה לשפר את יחסיה עם מדינה אחרת, חושבני בכל זאת כי ישנה אפשרות, אם יחול שינוי במדיניות הישראלית. דרוש רק שישראל לא תגרור את עצמה לגושים צבאיים. שלא תנהל מדיניות של גושים. הטרנגיה של ישראל היא בזה שלמרות שאין היא נמצאת בגוש צבאי, מנהלת היא מדיניות של גוש צבאי. בעוד שדנומק, למשל, נמצאת בגוש הצבאי האטלנטי, אך הולכת ככיוון אל הנייטראליות והידוק הקשרים עם ברית-המועצות.

*** האם עקב שהותך במוסקבה קיבלת רושם אישי ששינוי כזה במדיניות הישראלית היה גורם ל-קבלת נשק מברית-המועצות?**

כן. הרושם האישי שלי הוא ששינוי המדיניות הישראלית, שינוי מתלות ב-ארצות-הברית לנייטראליות, היה מביא ל-תמיכה כוללת של ברית-המועצות בישראל, כמו לכל מדינה נייטראלית אחרת.

הרושם שלי הוא שבמצב כזה לא ישראל ולא מצרים לא היו נזקקות למרוץ זיון. הן מרוץ היה נפסק. כי זה היה יוצר במזרח התיכון יותר אמון הדדי בין העמים ויותר בהירות. היה מתברר כי האויב הוא האימפריאליזם ולא ישראל לגבי הערבים, או הערבים לגבי ישראל.

*** אתה רוצה לומר שהיו מפי סיקים את משלוהי הנשק לערבים?**

מצרים עצמה היתה מפסיקה. הנשק עולה המון כסף, כסף שיכול היה להיות מנוצל לפיתוח כלכלי. כן-גוריון אמר לפני כמה חודשים בכנסת שדרושים שני צדדים כדי לעשות שלום. ואילו למלחמה דרוש רק צד אחד. במציאות של ימינו זה לא נכון. כיום גם למלחמה דרושים שני צדדים. מצרים וסוריה אינן רוצות במלחמה. והמלחמה אינה פופולרית בישראל. אם העמים לא ירצו, לא תהיה מלחמה.

מצרים רוצה בשלום...“

*** מנין דך הבטחון שמצרים לא רוצה במלחמה?**

התנגדותה לברית בגדא — זאת ה-

מיקונים עם מזכיר המפלגה הקומוניסטית הצ'כית, אנטונין נובוטני „הצעתי לשחרר את אורן...“

"בריה ניצל רגשות אנטישמיים... אפשר לקבל נשק..."

אולם ביטול הפולחן של סטאלין, והביקורת עליו, שהיא במאה אחוזים נכונה, הכאיב ליהודים שלנו. זה הדחיק את החברים שלנו, כמו את הקומוניסטים בארץ אחרת. כי סטאלין סימל את כל הנצחונות של ברית-המועצות. והפולחן יצר אידיאליזציה של האיש.

האנשים שחונכו על אידיאולוגיה זו, הם ברנו להם איך זה הויק. מוכן שנדמה, כאילו לא אירעו שמהו יקר. מוכן שבמצב-כוח כזה אנשים יכולים להיות מדוכאים. אולם זו תופעה כללית.

גם אנתנו בעצמנו נמשכנו אחרי פולחן סטאלין. אולם פולחן האישיות הויק לנו מאוד. עניין הרופאים, עניין פיזור הועד האנטי-פאשיסטי, זה לא הוסיף בריאות ל"בקי". הכאב והתדהמה הטבעיים במצב כזה מפנים יותר ויותר מקום לרגש הקלה בקרב שורותינו, להבנת המשמעות החשובה לכולנו. נו הנובעת מביטול הפולחן.

"ישנה תרבות יהודית..."

* מר מיקוניס, האם פגשת כ"י יהודים בשעת ביקורך?

בפעמיים אלה שהייתי בברית-המועצות, פעם בקיץ שעבר ופעם עכשיו, נפגשתי עם המון אנשים. סירתי בעיריה שנולדתי בה, פולאנה. פגשתי שם יהודים רבים, זקנים שיש להם בנים בארץ. אי אפשר להכיר כמעט את המקום. הוא התפתח מאוד.

* איפה מתרכזים כיום היהודים?

קודם כל בערים הגדולות — מוסקבה, לנינגראד, קיוב, אודיסה, חרקוב, מינסק, גיטומיר, בודיץ. יש גם ריכוזים במקומות אחרים כמו סאסקוט. רבים מאלה שעזבו את אוקראינה, בימי המלחמה, נשארו ברפובליקת קות האסיאתיות. היהודים תופסים עמדות מפתח רבות במוסדות השונים של המדינה, לשטחיהם השונים.

* פירוש הדבר שהריכוז היהודי די הוא עתה בעיקר עירוני?

כן. אבל יש יהודים בכל הריכוזים החקלאיים. פגשתי יהודים רבים בקולחון על-שם בודיוני, ליד אודיסה, יהודים בריי אים ובבריתנים. כולם, כמעט, ענודים מדליות. היהודים תפסו בשנות המלחמה את המקום השכיני במספר אותיות ההצטיינות בצבא, בכל החילות, למרות שהם היו רק אחוז והי צי מכלל אוכלוסיית ברית-המועצות.

* האם ישנה תרבות יהודית?

ביקרתי בקיץ זה אצל הקומפוזיטור מיכאל גנסין. הוא כיום בן 73. קיבלתי ממנו יצירות חדשות. קיבלתי ומסרתי לקול ישראל סימפוניו על נושאים יהודיים מאת ויינברג, חתנו של מיכאליס המנוח. בלניני גראו ביקרתי אצל אשתו של מילנה, די קומפוזיטור היהודי המפורסם. מצאתי שם פארטיטורות מעניינות על נושאים יהודיים, והבטחתי את שליחתן לארץ.

* האם לדעתך קיימת אפשרות מעשית להידוק היחסים התרבותיים בין ישראל לבין ברית-המועצות?

העניין לא רק ביהודים. שוטטאקוביץ הלא-יהודי כתב 11 מלודיות נפלאות על נושאים של השירה היהודית העממית. מסרתי אותן בסרט לקול ישראל.

כאשר יהיו קשרי תרבות בין ישראל וברית-המועצות, יוצר גם הקשר עם אנשי התרבות היהודיים, העוסקים בנושאים יהודיים. אי אפשר להפריד בין זה.

* אתה רואה אפשרות לחינוכי משלחות תרבותיות?

כן. הם אפשריים בהחלט. בברית-המועצות מעוניינים בזה, זה רק תלוי בקורס שממשלת ישראל תנקוט בו. גם בנידון זה יש מקום לאופטימיות.

ברוסיה: פולנויה, מקום לידתו של שר-התעמולה של הבעל-ש"ס טוב, תולדות 1901.

המועצות, שבריה יכול היה לנצל גם?

הפעולה של בריה הוכיחה שאפשר לעורר רגשות כאלה בקרב אלמנטים נחשלים שונים, אשר הושפעו גם מהתעמולה הנרחבת של הנאצים בשטחי הכיבוש. הזכור כבודאי שהיטלר רצה לקנות את לב העמים הכבושים על-ידי השמדת היהודים. אולם כי אדם שהיה בברית-המועצות אני יכול להיעזר עיר שזה לא אופייני להמוני העמים הסובייטיים.

בריה ביים האשמות שוא נגד עסקי-הציבור היהודיים, כמו שביים אחר-כך האשמות שוא נגד קבוצת הרופאים. ברור שהאשמות אלה מצאו הן בחוגים מסויימים של העם הסובייטי, ביחוד בקשר לרופאים. אך לא השיחרור המהיר של הרופאים טיהר את אחירת החשדה ואי-האמון ברופאים היהודיים.

דבר זה מוכיח שאפילו מבחינה ישראלית צריכים לראות את ביטול פולחן האישיות בברית-המועצות ואת הקמת ההנהגה הקולקטיבית כיתרון. זה כבר קידם, ויקדם עוד כעתיד, את הידוק היחסים בין שתי המדינות.

"אורן ישוחרר בקרוב..."

* איך זה משפיע על ראיית פרישת אורן?

במשך כל השנים האלה לא התערבתי בעניין זה. מכיוון שפשוט לא מנומס,

מיקוניס בשעת הראיון
בריה היה אשם

מבחינתו של אורן, להתערב בעניינים משפטיים של מדינה אחרת.

אבל כשהחלו להתגלות הפשעים של בריה, כשהחלו להתגלות לעיני עיוותי-דיון שונים, עלה בדעתי שבמצב זה, מבלי להיכנס לעצם העניין של המשפט, עדויותיו ומסקנותיו, עלי לסנות למנהיגים ציכיים שהיו במוסקבה. ואכן פנית אליהם.

* מה אמרת להם?

הצעתי להם לדון בהקדם בבקשת חנינה של אורן לשחרורו. יהיה לזה, אמרתי להם, הד טוב הן מבחינת שיפור היחסים בין צ'כוסלובקיה וישראל, והן מבחינת שיפור היחסים בין המפלגה הקומוניסטית ומפ"ם.

* ומה הם השיבו?

הרושם שלי הוא שאורן ישוחרר. זה לא יקח זמן רב.

* האם כל השינויים העמוקים האלה עוברים ללא זעזועים ב"מק"י?

אין אצלנו זעזועים. אין להם גם מקום.

(המשך מעמוד 5)

עדות מצרים מבליה, באופן יחסי, מאז פער לת עזה. גם זהו מחיר שהיא משלמת בעד רצון השלום. הפידאיון, שאנו מגנים את שטתם ורציחותיהם השפלות באופן הנמרץ ביותר, הם תוצאה של לחץ בריטי. לדעתי הם מהווים סטייה מהמדיניות הכללית של מצרים.

האנגלים, יותר מכל מעצמה אחרת, מעוניינים כיום במלחמה בין ישראל והערבים, והם ניסו לנצל את ההפגזה הישראלית בע"ז, שגרמה לקרבנות בין האוכלוסייה הזרחית.

* מניין כך שההבדלה המצרית אינה נובעת משיקולי זמני, למשל מן הצורך לעכל את הנשק הסובייטי?

אנתנו יכולים לומר בכל הבטחון שברית-המועצות לא תחיל לעולם במלחמה נגד מישור, וכן כל ארץ סוציאליסטית אחרת. במקום שישנה ממשלה קאפיטאליסטית, כמו במצרים או בארץ אחרת, אין, כמוכך, בטחון במאה אחוזים. אולם צריך לראות שזה יהיה תלוי גם בהתנהגותו אנו.

שנית, הכיוון הכללי של התפתחות המדינות המצרית הוא לא למלחמה, אלא לפיתוח כלכלי ולשיחרור מעול האימפריאליזם. הצעד השני בדרך זו הוא שיחרור הנפט, עצמאות פוליטית וכלכלית מלאה. זה היצע של החוגים הלאומיים הרציניים ב"סוריה ובמצרים.

* אם כן, מה היית רוצה שממשלת ישראל תעשה?

שתודיע כי לא תיכנס לברית צבאית עם אמריקה. שתפסיק את המדיניות של אוריינטציה על "מלחמה בלתי-נמנעת" בין יהודים וערבים. שתשקול את מדיניותה ל"איר ההתפתחות החדשה של עמי אסיה ואפריקה. הפורקים עול זרים. שתגלה רצון טוב כלפי הארצות השכנות למען השגת השלום אתם.

"סטאלין לא היה אנטישמי..."

* מדי פעם נשמעת לאחרונה דברי כרושצ'וב הטענה שסטאלין היה כסוף ימיו אנטישמי. מה נובע מזה?

לא היתה שום האשמה כזאת. כל זה מצוץ מן האצבע.

* גם לא ביחס לקשר הרופאים?

לא. אי אפשר לקחת תופעות אלה בניתוק מפרשת בריה. שטן זה השתמש באיירה הנוחה שנוצרה עבור פשעיו עם התחלתו של פולחן האישיות. העובדה שסטאלין לא שמר, בשנים האחרונות, על עקרונות ההנהגה הקולקטיבית, שהוא החליט בעצמו כל מיני החלטות במדיניות החוץ והפנים, הביאה אותו לא פעם להחלטות בלתי-נכונות, ולפעמים להחלטות מזיקות.

אם אנתנו מדברים על הועד היהודי ה"אנטי-פאשיסטי שפורז, ועל קבוצת הרופאים, הרי זה קשור בהנחה אחת של סטאלין, שהוכחה כבלתי-נכונה. היתה זאת ההנחה שכל שמעמיקים בבנין הסוציאליזם, כן מחריפה מלחמת המעמדות בתוך המדינה. בריה, שהיה סוכן זה, כפי שהוכח, השתמש בהנחה התאורטית זו של סטאלין כדי לנפח חשדות על כל מיני אנשים וקבוצות, שהיו חפים מפשע ונאמנים למשטר הסובייטי.

העובדה היא שכל הפגיעות בחוקיות הסוציאליסטית, שבוצעו בשנים האחרונות של סטאלין, פגעו לא בשרידי המעמדות המנוצלים, אלא בחוגי העסקנים של המפלגה הקומוניסטית ושל המדינה הסובייטית.

מוכן שזה פגע לא רק בועד היהודי האנטי-פאשיסטי. בצפון הקרקו, למשל, זה פגע בעמים אחרים. בריה ניצל כל דעה קדומה ביחסים בין העמים בברית-המועצות למטרותיו הפושעות.

* האם אין זה מוכיח שנשארו שרידים של אנטישמיות בברית-

נובלסס
Noblesse
וירג'יניה • VIRGINIA

דיוה
אור צח
ואבק בבייס
סוקה להפליא את הלבנים וסעלה חיוך על כל פנים תלוש מתנה בכל קופסה תוצרת נקה המפיצים: חברת נורית בע"מ

לוקי
בר-סעדה
תל אביב, רחוב אנבי 3
טלפון 23752
מאכלים איטלקיים — מוסיקה מיוזג אור

החלתה
היפה והאופיינית
החלתה
המילוה העממי

שבועה מתוך מיליון

המייאורע הגורלי

בה"י

אתה רואה אותם ברחובות ובדרכים — את המוני העולים החדשים, בני כל ארצות העולם. מה מסתתר מאחורי הפנים השחומים והבהירים? אילו חוויות ילדות ונעורים הביאו עמם מארצות הולדתם? „העולם הזה“ שאל נציג אחד מכל ארץ-עליה, מה היה המאורע הגדול ביותר בחייו, לפני הגיעו לארץ. להלן הסיפורים הראשונים. המגלים שלל סגוני של התרחשויות ומאורעות המעצבים כיום את דמותו של העם ההדש הבונה ארץ חדשה.

אלף דולר פרס

בן סגל, פסל מפילדלפיה, זכה בתחרות אומים ובמולדת חדשה

ברנארד („בן“) סגל (37), עולה מארצות הברית:

על מה שהתרחש בדרום הפסיפיק במלחמת העולם השנייה, כתבו ספרים רבים. שמות כמו גואדלוקאל, קלידוניה, איברגיימה וניו-ג'ורג'יה, שרק מעטים זכרו אותם בקושי מספרי הגאוגרפיה, הפכו למושגים בעיני כל אמריקאי. כל שם כזה פירושו חללים, פצועים ונצחון אמריקאי. עוד היום מחברים מחזות וספרים, ומסריטים סרטים על עלילות המקומות האלה.

טוב, גם אני הייתי שם. לא כתייר, או כחייל בתפקיד פעוט בעורף. הייתי חייל בחיל הרגלים של ארצות-הברית והשתי תפתתי בכל הקרבות במקומות אלו. התגייסתי לצבא תיכף כשפרצה המלחמה ושרתי בו כארבע שנים. הייתי ביחידת סיור. היה לי תפקיד של מצייר מפות טופוגרפיות. בקבוצות קטנות, היינו מתגנבים לתוך הגיונגלים, עמוק לתוככי האיים, רחוק מקו החוף לפני החילות הלוחמים, ומביאים ידיעות על מערכי האויב. מובן שאלו היו חיי סבל והרפתקאות ללא קץ. אבל אינני חושב שדחאק שם התרחש המאורע הגדול של חיי, אם כי כל אחד מהמאורעות שאירעו שם יכול לשמש סיפור בפני עצמו. המאורע הגדול והגורלי של חיי התרחש רק בשנה האחרונה.

מסרתי ללימודי קרמיקה בלבד. קיים שם בית-ספר גבוה מיוחד לאמנות קדומה זו. שם קבלתי את הליטוש הסופי. באותן השנים ששהיתי שם זכו יצירותי לתצוגה בכמה מהמוזיאונים הלאומיים המפורסמים של אמריקה. באחת ה"תחרויות אף זכיתי בפרס ראשון.

* * *

אחר כך החלו שנות הוראה בבית-הספר על שם לינקולן בפילדלפיה. זהו בית-ספר ענקי, ממש ממלכה בועיר אנפין. לומדים בו ארבעת אלפים תלמידים. הייתי המורה שלהם לאמנות. זאת יכולה אולי להיראות עבודה שיגרתית, הפסקה בדרך התפתחותו של אמן. אבל בשבילי ההוראה היא צורת הבעה, הסיפוק שלי גדול בהרואה ממש כמו ביצירה.

העבודה מתחילה עם בור קר ונמשכת שש שעות בל"ב, באופן רשמי. אולם אחרי רי השיעורים באו עוד שעות ארוכות, בהן נשארתי עם התלמידים להתעניין ב"התקדמותם האמנותית" זה תפס את כל שעות היום-הרגשתי כיצד אני יוצר את השקפת עולמו האמנותית של האדם המודרני, מלמד את תלמידי איך לצרף את היפה עם השימושי. בימי החופש אהבתי לערוך טיולים רגליים ככל רחבי הארץ. לקחתי אוהל סיירים על הגב והלכתי כאהבת נפשי, מחוץ אל חוף. בכל מקום חדש, אלוו הנצתי, הייתי מקים את אהלי וחי כאדם חפשי.

* * *

בכי פעם הייתי מגיש כמה מיצירותי להשתתפות בי איוו תחרות. בדרך כלל כמעט ואיני זוכה בפרסים, בני אדם טרם התרגלו לראות בקדרות האמנותיות אמנות בפני עצמה. אבל אינני מתיאש, למרות שאני מקבל כל פעם את יצירותי בחזרה.

השנה הגשתי, בין השאר, כמה כלי קרמיקה אמנותיים ל"תחרות שערכה קרן לינה סוקולוב בניו-יורק, בין אמנים יהודיים. יומיים אחרי זה כבר שכחתי על דבר התחרות. היורה מצליחה להשכיח ממני את כל השאר. וכך קרה שלא

הבחנתי כלל במכתב משרדי רגיל, שהתגלגל בין שאר ה"מעטפות בערימת המכתבים שאני קורא פעם בשבוע.

זה היה באמצע עונת הלימודים. תכננתי לי תכניות על שיטות לימוד לעבודה חדשות בבית-הספר, על הגברת ה"עצמאות המחשבתית של התלמידים. בין אצבעותי התגלגלה המעטפה המשרדית. פתחתי אותה באי רצון. ודאי עוד הידעה על תשלום שכר הדירה, או הזמנה למסיבה. טעיתי. היה בה צ'ק של אלף דולר. שורות מספר הסבירו לי כי זכיתי בפרס הקרן לשנת 1956. זאת הייתה ההפתעה הגדולה ביותר בחיי.

בדירת הרחוקים שלי בבית גדול בפילדלפיה, לא יכולתי לחגוג כראוי: חשבתי לפרוץ החוצה אל ידידי ולחוג עמם יחד. אבל משהו בלב עצר אותי. הרגשתי שאלף הדולר הללו עתידים לחולל מהפכה בחיי ולשנות את עתיד.

מבעד לחלון חדרי יכולתי להתבונן בגוש הבניינים העצום של בית-הספר, בו ביליתי ארבע שנים שלמות מחיי. העבודה אך זה התחילה, תכניות השנה החדשה עוד התרוצצו במוחי. אבל ידעתי שאני עומד לקטוע משהו באמצע.

* * *

מעולם לא הייתי ציוני במובן המקובל של המלה. ידעתי שאני יהודי, אבל זה לא הפריע לי במאומה בדרך חיי. לא הייתי חבר בשום ארגון או תנועה יהודיים, לא הייתי אף פעם לשמוע נאומו תעמולה. את כל ידיעותי על ישראל שאבתי מהעתונים בלבד. לא פעם התעורר בי רצון עז לבוא ולעזור, לא ידעתי איך.

אותו יום בו קיבלתי את פרס אלף הדולר היה ברור לי מיד מה יהיה צעדי הבא. התחלתי לארוז את החפצים לנסיעה. ויתרתי על בגדים ומלאתי את המזוודות בכלי עבודה וציורי מודל. ידעתי שאני נוסע לארץ חדשה, שבה אוכל לתרום לפיתוחה בכל כשרונותי, ולהשתלב בין היוצרים את תרבותה.

שליש בסידרה אחת

עדה פקילוי אמצרים רצתה להתאבד בראותה האניה מתרחקת

עדה פקילוי (24), עודה ממצרים:

מדתי בחדרי ובכיתלי. לא ידעתי אם אלו דמעות או צער, אבל רציתי לפרוק את כל מה שכתובי. אמרתי בנדידה הגדולה מתחר אל הדר, נסרדתי מכל אחד לחוד. אמרתי, אמרתי ושני המשרתים הערביים, התרוצצו בין החדרים ברעש גדול, עסקו באריזה אחרונה של המזונות והחבילות. ישבתי ליד הפסנתר ופרטתי את המנגינות שאבא היה אוהב לשמוע בחייו, קטעי אופרה איטלקיים שהזכירו לו את ארץ מולדתו. ליד הפסנתר היתה מונחת תלבושת הבאלט שלי. עטפתי את נעלי הבלרינה בתלבושת השחורה. הרגשתי שאני מוכרחה לקחת אותה אתי.

בחדר הגדול עוד ניכרה המסיבה של ליל אמש, מסיבת הפרידה. כל הידידים שהיו לנו באלכסנדריה באו להיפרד. יהודים, נוצרים ומוסלמים. לא היה הכול בניניהם. גם כהנרה הפרטית שלי היינו נוצרים, יהודים ומוסלמים ביחד. הדת לא הפריעה לנו להתידד. זאת היתה מסיבת פרידה יפה, היא הזכירה לי את המסיבות שביקרתי בהן, בעת שעבדתי בעתון. עבדתי בעתון צרפתי. "לה רפורם אילוסטרה" היה שמו. במשך שלוש שנים היה תפקידי לבקר בכל המסיבות החברתיות הגדולות שנערכו בעיר, ליצור את העתון בקבלות הפנים הרשמיות של דיפלומטים, רוזנים נסיכים ושאר תוארי הכבוד שאפשר עדיין למצוא בין חושבי אלכסנדריה. כמעט ולא כתבתי על מסיבות אלו. אבל למחתי איך לערוך מסיבות כראוי, המסיבה של אתמול יכלה לעזיר על כך.

★ ★ ★

מזונות היו ארוזות כראוי. אמא, אחותי ואני לבשנו את בגדי הדרך. אמא התרגשה מהרגשות כפולה. מלבד רגשות הפרידה מהבית, מהסביבה ומהשכנים, היא עמדה עתה לחזור אל הארץ שלא ראתה אותה 40 שנה. היא היתה צברית. בי פעמה רק הרגשה אחת: רצון עז להיות כבר בלביים, לצאת אל העולם הגדול. רציתי לעזוב את מצרים לא מפני שהיה לי רע בה, הערבים לא הציקו לנו אף פעם, אפילו בימי האיבה הגדולה ביותר עם ישראל.

הנסיעה אל העולם הגדול היתה בשבילי משהו חדש, רציתי כבר להיות בתוך איירה חדשה ונוף אחר. ידידים באו לעזור לנו בדרך אל האויה. היא היתה צריכה להפליג בשעות הצהריות, היום עוד היה לפנינו. הספקתי להציף לעבר בית-הספר הצרפתי הנוצרי בו עברו עלי רוב שנות חיי, להיפרד ממזנות האופנה הגדולה שבאותו רחוב, בה עבדתי כדוגמנית בשנה שלפני הנסיעה.

שלחנו את המיטען לנמל ואולי אנו עוד ניגשנו אל הקינסול האיטלקי, לסדר עמו סדורים אחרונים. היינו בעלי דרכונים איטלקיים וכגמח פנינו היתה איטליה.

הכל נעשה בחפזון, במהירות קדחתנית. אי אפשר היה לחטוף במבטים אפילו, את המראות שרציתי להשאיר בזכרוני. כשהסתתים הכל, נופפנו לשלום ליריבים, מיהרנו להיחחק בין המוני פועלי נמל וסבלים על הרציפים, לעבר האניה בה עמדנו להפליג. קשה היה להתמצא בנמל הגדול. בו עגנו עשרות אניות. שאלנו את אחד השוטרים: "היכן עוגנה איאוליה?"

הוא התכוונן בנו כבאנשים שבאו מהירות. "היא הפליגה לפני שעה בדיוק", אמר.

בצל הפירמידות. טיול הרכיבה לעתיקות מצרים היה לעדה פקילוי, כתבת עתון צרפתי ודוגמנית אופנה מאלכסנדריה, חזית נדירה. זאת היתה הפעם היחידה שיצאה מחוץ לביתה.

א מא מרמה את שערותיה בידיה. כל רכושנו היה כבר על האניה. נשארנו קרחים מפה ומפה: לא היתה לנו דרך חזרה וגם הדרך לחופש היתה סגורה. הייתי נדמה, לא ידעתי מה לעשות. כל הזמן ניקרה במוחי הבעיה, כיצד זה קרה שאיחרנו את האניה בשעה. לבסוף מצאה אחותי את המוצא מן הסבך. היא מיהרה להזעיק את אחד הידידים שטרם הסתלק מה מקום.

תוך דקות מספר נקשר קשר טלפוני עם האניה. ש" היתה כבר בלב ים. ניתנה לה הוראה לעצור. עוד בטרם הספקנו להבין מה ש" קרה, כבר היינו בתוך סירת מוטור, שמיהרה בעקבות האניה.

התרחקנו במהירות מהחוף, מראות הנמל הענקי הלכו וניטשטשו. הסירה התנדנדה על גבי הגלים כאילו היתה קיסם של עץ ואת האניה לא ראינו בכלל. הרגשתי איך קיבתי מתחילה להתהפך בתוך כסני. עמדנו שלוש שנים בסירה אחת, מלבד הנווט היווני, וחשבנו כי הנה בא הקץ. ידעתי שאם לא נשיג את האניה, אין דרך חזרה. אם נחזור שוב לא נוכל לצאת כמצרים. "אני אקפוץ למים!" צעקתי.

לאחר חצי שעה של טיסה בין גלי הים, ראינו לבסוף את

המאורע הגדול בחיי

איך הפכתי לאלוף

רודי רוט, הנוער הזכה - שובר-שיאים בספורט המהיר בעולם

הרגשה בלתי-נעימה בתור מיצג יהודי. כי בבית-ספר זה היה הספורט יותר חשוב מהלימודים. התחלתי לעשות לבד, באין רואים, כל מיני תרגילים של קפיצה, ריצה והתעמלות. בהתחלה, זה היה נורא. בכל נסיון הייתי נופל ונחבט באברי ולא פעם נאלצתי אפילו לשכב כמה ימים. אך הרופא עודד אותי: "איך דבר, רודי. הרגליים שלך מתחזקות", היה נוהג לומר לי. "עוד מעט תוכל להיות אלוף ריצה", הוסיף בחיזוק.

כך עברה תקופה. רייתי שמצבי משתפר ו" הצטרפתי לאחת מקבוצות הספורט, קבוצת החתירה. החלה קיבלו אותי רק ב" תור הגאי, מכיון שהייתי רוה ומשקלי היה קטן. אבל לאחר שנה, התחלתי כבר לחזור ואף השתתפתי בתחרויות. לא הנחתי ידי גם מע" נפי ספורט אחרים. שיחקתי בכדורגל שיחקתי.

בטניס, רצתי מרחקים קצרים וארוכים, שחיתי ואפילו בכוורגל שיחקתי. לאט לאט נעשו רגלי חזקות וגמישות, עד כי קשה היה להבדיל ביני לבין כל נער אחר. הסיפוק המלא שלי היה רק בכיתה השמינית, בעת שהסירה שלי הגיעה ראשונה בתחרות חתירה בין בתי-הספר והשיגה לבית-ספרי את הנביע. את מישחק הסקוואש ראייתי לראשונה בעת לימודי באר-ניברסיטה. המהירות שבו משכה את ליובי. רציתי ללמוד משחק זה. התחלתי מן ההתחלה והתקדמתי שלב שלב במשך שנים, עד שקניתי לי שליטה במישחק. ואז התעורר בי החשק ליצור משהו.

ליהודים באוסטרליה, יש הרבה מועדונים של כל מיני ספורט. קבוצת הכדורגל של הכח מלברון צועדת במקום הראשון בליגה האוסטרלית, ואם כי המועדון הוא יהודי טהור, משחקים בקבוצה כמה גויים טובים. אולם בכל אוסטרליה לא היה שום מועדון של שחקני סקוואש יהודיים. יהודים לא משחקים שם בקבוצות של גויים. החלטתי ליסד מועדון סקוואש יהודי.

ג'ואיש ניוס, העתון של יהודי אוסטרליה, הופיעה מודעה קטנה. "כל מי שרוצה להצטרף למועדון סקוואש יהודי, הוזמן עליי לביתי. חשבתי שאולי יבואו כמה בחורים. סוף סוף לא כל אחד משחק בספורט זה כמו בטניס. אבל בערב הראשון כבר לא הספיק המקום בחדר שלי. באו 35 אנשים, כולם צעירים ונלהבים. עוד באותו ערב נוסד המועדון. למרות שהייתי יום הרעיון, הייתי צעיר מדי בכדי להבחר כנשיא. מוניתי למוכיר.

רודי רוט (23), עודה מאוסטרליה:

היחידה הצבאית שהופיעה במועדון הצעירים הנוצריים בירושלים, היתה אולי המזורה בעולם. היא היתה מורכבת מחמישה אנשים, ארבעה סגני אלופים ומפקדם - טוראי בשם רודי רוט. אני הייתי טוראי זה. לא לקרב כדוריי ופרתי, הובלתי אותם כי אם לקרב כדוריי גומי. הייתי הקפטן שלהם במישחק הסקוואש (מתחרו עם ברוש). זהו המישחק המהיר בעולם. הצופים עוקבים אחר מהלך המישחק מהתקרה. למטה עומדים שני היריבים, כצוידים במחבטים, ומכים בכדור גומי שחור וקטן, בגודל כדור כינג' פונג. הכדור מוטח אל הקיר שממול וחיוב לחזור ולגעת ברצפה לפני שיחבט בו היריב. המשחקים רצים וקופצים במהירות עצומה, כמו כושים בליל כלולות. כי המישחק מחייב הגבות והחלטות מהירות, לכן הוא משמש בעיקר לפיתוח חושים של טייסים. באותה התחרות שנערכה לפני שנה, הייתי אני אלוף חל האויר הישראלי במשחק זה. אני חושב שאף אחד מאלה שראו אותי בשעת המישחק לא תיאר לעצמו שאותו רודי היה פעם נכה למחצה.

★ ★ ★

באוסטרליה, כל אדם הוא ספורטאי. זה משהו מיוחד המאפיין את הארץ. צעירים ומבוגרים עוסקים בספורט במשך כל שעות היממה. בכל מקום שם תלך, תמצא מיגרשי מישחקים ומסלולים. טניס הוא הספורט הלאומי שלהם, כמעט כל ילד לומד להחזיק מחבט. אני עצמי התחלתי לשחק טניס עוד בבית-הספר העממי, בהיותי בן תשע. אבל זה לא הלך לי. קשה היה לי לרוץ, הייתי מתעייף מהר, אפילו בהליכה רגילה הייתי מתקשה.

קנאתי בחברי היכולים לרוץ ולשחק כאחת נפשם, לא הבנתי מה מונע ממני להיות כמותם. רק בבית שפכתי את כל אשר בלבי, אולם הורי לא יכלו להושיע לי. הצרה היתה עם רגלי, משהו שלא כשורה היה בהן. אמרו לי שאם אתאמץ ואעסוק בספורט יתכן ואתקן את מצבן, אבל לאחר הכשלור נות הראשונים התביישתי לעשות זאת בפומבי. הייתי ה" אומלל בילדים.

★ ★ ★

רק לאחר שסיימתי את בית-הספר העממי, ניתן היה לעשות משהו עבור רגלי. לא חסכו מאמצים, נועצו ברופאים. נכנסתי לבית-החולים. במשך ששה חודשים נותחו רגלי שש פעמים. כל אותו זמן הייתי מרותק למיטתי, מבלי יכולת להזיז את רגלי. נשאתי את כאבי בדומיה. רקמתי לי חלומות בהם הייתי רואה את עצמי כאלוף ספורט, אחרי שנה הלכתי לגימנסיה. זאת היתה פגימה של 700 תלמידים. היו ביניהם רק שלושה יהודים. למרות שלא היה שם שום גילוי אנטישמי ואיש לא הזכיר את יהדותי, הרגשתי

המטוס נדס באוויר

גם לבי הפסיק לפעום, מספרת פלורנס יחזקאל, העולה מהודו

פלורנס יחזקאל (28), עולה מהודו:

בה נסעתי לשדה התעופה, חיך גם הוא לקראתי. הכל נראה כה יפה וכה טוב.

חלפנו ביעף על פני המושבה היהודית של בומביי. חצינו את מרכז העיר על שדרותיו וככרותיו המצוחצחות. בנינו ענק מודרניים בני שמונה קומות, מגדלים ומקדשי פאר. עברנו על פני שכונות העוני הדומות כל-כך למעברות ב-ישראל, בהן שקקו כבר הי-חיים. אפילו פאקירים כחוי-שים כבר החלו לחלל ולהר-קיד את נחשיהם — ממש כפי שזה מתואר בספרי הי-אגדה.

השארנו מאחורינו את בי-תי החרושת הענקיים שבפרי-זרים, אשר עבדו כבר בי-מלוא קיסור, והגענו אל שדה התעופה. שני מטוסי דקוטה מבריקים רעשו על המסלול. לא יכולתי שלא להזכר, כיצד הגעתי הנה בפעם הראשונה.

הייתי אז רק בת 18. זה עתה סיימתי את חוק למודי ומעולם לא עזבתי עוד את בומביי. תמיד חלמתי על נסיעות וטיולים ברחבי העולם הגדול, על הרפתקות ועל הכרת אנשים ומקומות חדשים. לא חשבתי שאעשה זאת במטוס. מעולם גם לא ראיתי את ציפורי הפלדה יותר קרוב מהעננים שבשמיים. מודעה קטנה בעתון, שביקשה מועמדות לדיילות עבור חברת התעופה ההודית שזה עתה נוסדה, הביאה אותי לרא-שונה לשדה התעופה. הייתי הצעירה שבמועמדות והיהודיה היחידה בניגון. אחר בדיקה קצרה, התקבלתי לתפקיד.

לעולם לא אשכח את טיסתי הראשונה. היתה זו הפעם הראשונה שראיתי מטוס מקרוב. אולם התחברנו בנקל; היא לא גרם לי כל צרות.

היה היה יום רגיל. מוקדם בבוקר, בעוד כל בני הבית ישנים, אני כבר הייתי ממהצת את בגדי העבודה שלי. יישרתי את קמטי ה"סלואר" (מתחרו עם עכבר), הי-מכנסיים הלבנים הארוכים, וה"חמיס" החולצה הכחולה הי-ארוכה. שני אלו מהוים את תלבושתן הלאומית של נשי הודו.

אמא כבר הכינה לי את ארוחת הבוקר כככל יום. אבל כשישבתי לשולחן, ראיתי והנה עיניה אדומות מבכי. "איני רוצה שתטוסי היום!" התפרצה לבסוף. האוכל נתקע בגרוני. שלוש שנים הייתי כבר דיילת בחברת התעופה ההודית הי-לאומית, אלפי שעות טיסה כבר היו מאחורי, אך מעולם לא ראיתי את אמא במצב כזה. היא אמנם חששה תמיד פן יקרה משהו וכשהייתי חוזרת מטיסה, היתה מקבלת את פני קבל פני בן אובד. אולם תמיד ידעה להבליג על חששותיה.

היא פרצה בבכי: "לא אתן לך ללכת היום, אסור לך לטוס!" לא ידעתי מה גרם לפחדה הפתאומי. הרגעתי אותה ונשקתי לפריחה.

★ ★ ★

חוקי, נראה הכד ציהל וזרח. בומביי היפה, על ארבעת מליניו אורחיה, זה רק עתה נתעוררה לחיים והכל נראה נוצץ ומבריק. הנהגים בתחנת המוניות, בה היה אבא עובד לפני מותו, ברכוני לשלום. כרטיסן החשמלית,

וכי הסכנה אינה גדולה והכל יסתדר. בלבי פנימה, חששתי שיתכן וכלום לא יסתדר.

מה שארע אחרי-כך הוא העתק מדויק מהסצינות המתוארות בסרט הגבוהים והאדירים. אלא ששם היה זה קונסטליישן עם ארבעה מנועים והמטוס שלנו היה דקוטה עם שני מנועי-ים. גם המנוע השני התחיל להשתעל באיום. מילאתי את תפקידי כאילו התרחשו מקרים כאלה אצלי פעמיים ביום. השלכנו את המטען. איש איש לקח את הי-חפצים היקרים לו ביותר ואת השאר הקריב. אני השלכתי את מיחם הפה והכוסות. הייתי בטוחה שעוד מעט נצלול גם אנחנו ככלים אלה אל קרקעית האוקיינוס.

הרגעים נמשכו ונמשכו. האזנתי בחרדה לפעימות המנוע, כאם המאוזנת לדופק בנה הגוסס. בלבי נשאתי כבר תפילה. לא יכולתי לשכוח את נבואתה של אמי באותו בוקר.

★ ★ ★

ייתי נרגשת מדי בכדי לעקוב אחר תגובות הנוסעים. איש לא התפרץ, מלבד אשה הודית זקנה, שפרצה בי-בכי. המוסלמים האדוקים כרעו ברך ואילו האנגלי המשיך להביט מבעד החלון.

אור אדום נדלק בחזית התא. השתדלתי להיות קרירה הי-בטוחה, ואמרתי: "להדק את החגורות". כפי שאמרתי זאת מאות פעמים קודם. עצמתי את עיני.

היינו על הקרקע. בבית סיפרה לי אמא מדוע בכתה אותו בוקר. זה עלול

עי רקע מטופ. לפני עלותה לארץ, היתה פלורנס דיילת במטוס חברת התעופה הודית. היא נבחרה ליצג את בנות הודו בפני תיירים ומבקרים. תלבושתה הייתה תלבושת הלאומית של נשי הודו. מכנסיים ארוכים לבנים וחולצה כחולה.

להישמע אוילי וחסר טעם, זה עלול להיראות כפרי דמיון מזרחי. אבל זאת היתה האמת. אמא חלמה שהמטוס בי-טסתי התרסק. למחרת המשכנו את הטיסה.

★ ★ ★

שלוש שעות חזרה לבומביי בדקוטה בעל המנוע האחד היי השעות הגדולות בחיי. היום אני יודעת שי-עמדתי במבחן קשה. אף על פי כן, אני מוכנה להמשיך לטוס בכל עת.

חברת התעופה ההודית לא החזיקה מעמד והתפרקה. הייתי היילת האחרונה שנשארה לעבוד בשירות החברה. שלושה חדשים עבדתי ללא משכורת. רק בכדי לטוס. אחר-כך עבדתי במשרד מודיעין של זקנה קומה.

לפני ששה חדשים עליתי לישראל, לבדי. למדתי את הי-שפה העברית באולפן בת-גלים. ניסיתי להתקבל כדיילת בי-שירות אל-על. הם אמרו שהעברית שלי אינה מספיק טובה. אבל אני איני מתיאשת. עוד יגיע יום ואחזיר לאייר.

★ ★ ★

רמקול באולם ההמתנה חזר בטון קצוב: "הנוסעים המעלות וקיבלתי את פני העולים. הם היו חבורה מזוהה ורבגונית. היו בהם מושלמים אדוקים שעמדו להגשים את חלום חייהם — לעלות למכה. היו שם מספר סוחרים עשי-רים שעשו הון בקניה ועתה חזרו מביקור במולדת. זוג תיירים אנגליים השלימו את המניין. נעלתי את דלת המטוס, בקשתי מהנוסעים להדק את החגורות. המנועים טרטרו ברעש ואחר זינק המטוס והמריא אל על.

הטיסה מבומביי לנאירובי אורכת כ-20 שעות, עם שתי חניות ביניים, אחת באי סירא והשנייה בעדן. ססתי בקו זה לא פעם, למרות שבדרך כלל הייתי מוצי-סקת בקו הפנימי מבומביי-כלכותא. אהב-תי לבקר בקניה. זאת הייתה הארץ הי-יחידה שביקרתי בה מחוץ להודו. הייתי מוכנה לעבור את כל הדרך הארוכה הזאת ובלבד לשוב ולבקר בגן החיות הענקי בנאירובי. חיות מתהלכות שם חופשיות בנינג'ל טבעי, ואתה מרגיש את עצמך ממש ביער פרא.

היינו מעל האוקיינוס ההודי. משטח כחול חריגוני היה פרוש מתחתינו. אני הייתי מהלכת בין הספסלים, עונה לבק-שות, מסבירה נקודות שחלפנו על פניהן, מגישה משקאות וכריכים. מלבד 18 הי-נוסעים, בתוכם שלוש נשים, היו במי-טוס הטייס האמריקאי ושלושת עוזריו ההודים. היינו צוות ידיומי עד מאוד.

שלוש שעות טיסה כבר היו מאחורינו. לפתע הרגשתי כי-ארע משהו למטוס. איש מהנוסעים לא הבחין בדבר, הם ישבו שלווים במקומותיהם. אבל אני ידעתי כי קרה משהו. לאחר שעות טיסה כה רבות נעשיתי רגישה לכל רחש של המטוס. נכנסתי לתא הצוות. הגברים היו חיורים. לא הייתי צריכה לשאול כלום; ראיתי כי המנוע הימני הפסיק לפעול.

★ ★ ★

מעל הים הכחול מאבדים האנשים את חוש הכיוון מחוסר עצמים בולטים, העלולים לסייע להם בכך. איש מהנוסעים לא הבחין כי המטוס שינה את כיוונו וסס בחזרה לכיוון ממנו בא. אולי בתוככי לבי הייתי נפתחת. אך הש-תדלתי לא להראות זאת. עברתי בין הנוסעים כאילו לא קרה כלום, המשכתי להסיח את דעתם מתגודות המטוס בסיפורי-רים שונים והלצות. הם הרגישו די טוב.

אבל אי אפשר היה להעלים את המצב לזמן רב. הנה הכרח להקל על משקל המטוס ולהפטר מהמטען. עלי הוטל הי-תפקיד לגלות זאת לנוסעים. אמרתי להם שחל קלקול במנוע

לקחתי את העניינים במרץ. ארגנתי את האנשים, ארגנתי תחרויות נגד קבוצות אחרות. את האימונים היינו עושים על מיגרשים שכורים. ועוד באותה שנה הצטרפנו למישחקי הליגה החמישית. עבדנו באימונים ימים וליילות, ניצלנו כל שעת פנאי כדי להעלות את רמת המישחק שלנו. כעבור שני-חיים, מנה המועדון 200 איש, והקבוצה הראשונה שלנו היתה בין הקבוצות הטובות.

עם כל הזמן שהקדשתי למועדון שלי, לא שכחתי גם את עצמי. המשכתי באימונים שנתנו תוצאות ברורות. מכל 200 חברי המועדון שלנו לא היה איש שינצח אותי. בכל העונות הייתי אני האלוף היחיד של הקלוב. איש לא זכר עוד את רווי עקום-הרגליים. לו היית אומר להם שרווי זה, המתרוצץ כמו שד אחרי הכדור השחור, לא היה מסוגל לפני חמש שנים להזיז רגל, היו חושבים אותך למטורף.

★ ★ ★

בן 20 הייתי, סטודנט צעיר הלומד הנדסת מכונות, כאשר אירע המאורע הגדול של חיי. היה זה באסיפה השנתית של המועדון שלנו.

בתום כל הויכוחים וההחלטות בא השלב של בחירת נשיא המועדון. לא היו כאן הרבה ויכוחים. בחרו אותי לנשיא. כך הפכה משפחתנו למשפחת נשיאים. אז, אבי, נשיא הסתדרות ציוני אוסטרליה, ואמי, נשיאת ויצ"ו המקומית, נוספתי אני, הנשיא הצעיר של מועדון הסקוואש היהודי. לא הספקתי לכהן זמן רב בתפקיד זה. גויסתי לחיל האויר האוסטרלי ומיד לאחר זאת עליתי לארץ. עכשיו אני מתכוון ליטול את אליפות הארץ בסקוואש, המישחק המהיר בעולם.

מכאן חס בשלג

יוסף סימון מתורכיה התהפך בשעת גלישה - והפך לצינון

יוסף סימון (25), עולה מתורכיה:

ר אולדרא היה מכוסה שלג. יכולנו לראות את לב
[ניויתו המנסות עוד מאיסטנבול. מיד עם תחילת ה
חורף, בשעה שהיינו יכולים עוד לצוד בעדשת הטלסקופ
שלנו את מראיהן של הנערות המתרחצות בחוף אירופה,
מצד השני של הבוספורוס, היינו עוקבים במתיחות אחר
התכסותו ההדרגתית של ההר במעטה השלג. כשהמסינים
האחרונים עוד הוסיפו להטריד את העיר, יכולנו כבר לצפות
בגעועים מבעד לחלונות הוולברס קולג', האוניברסיטה ה
אמריקאית בתורכיה, אל השלגים שכיסו את ההר. ציפינו
בקוצר רוח לחופש הראשון.

החופש בא. עמדנו למרגלות ההר, עמוסי ציוד החלקה
ומזון, נופפנו בידינו לעבר האניה שהביאה אותנו עד למר
גלות ההר, והפליגה עתה תורה לאיסטנבול. נשארנו לבד אל
מול מדרון השלג הלבן, קבוצה די גדולה של סטודנטים
מחפשי עשועים, בני כל הארצות שבועלים.

זאת הייתה עליה קשה. כדי להגיע אל כיפת ההר, מקום שם
אפשר להחליק ללא מעצור, צריך היה לספס כשמונה שעות
בשלג, ללא מנוחה. בראש הלך מורה הדרך, ואחריו טיפסנו
כולנו כשורה עורפית ישרה, נעזרים זה בזה.

★ ★

לפנינו כבר למחצית הדרך, כשנפגשנו מעד הגבר שטיפס
[לפני, השמיט את ציודו וצנח על הקרקע. סחבתי אותו
הזהה, בכדי לא להפריע לשאר המשך, והבטתי בפניו. היה
לו פרצוף שחום, רגיל. ראיתי אותו ודאי בחצר האוניברסיטה,
אך לא הכרתי אותו אישית. הוא התגנף בחוקה: "אינני
יכול להמשיך!" נאנח.

לא יכולנו להשאר שם. השיירה הלכה והתרחקה והיינו
מוכרחים להשיגה. הוצאתי לימון וסחבתי את תוכנו אל
פיו. עזרתי לו לקום ובתמיכתי המשיך לטפס. "תודה", אמר
לי הבחור, "שמי איצמד". התחלנו לשוחח. למעשה דיבר רק
הוא. בדיבור ניסה לטשטש את העובדה שגפלו זה נתן לו
גם כח להמשיך.

הוא התחיל לספר על עצמו. סיפר שהוא מפלשתיין, בן
למשפחה עשירה בחיפה. עכשיו הוא גר בלבנון והוריו
שלחו אותו ואת אחיו ללמוד בתורכיה. יש לו כאן דוד
קונסול. הוא חזר בספוריו אל השנים בהם חי בפלשתיין.
לפתע חשף את זרועו והראה לי שתי צלקות גדולות. "זה
מתלמחה", אמר. "השתתפתי בקרבות עם היהודים. הם שר
דו את כל הרכוש שלנו. נפצעתי בקרב מרימון".

אולי הרגיש הבחור שהוא מדבר יותר מדי, או אולי
התעייף, הוא השתק. "שמי יוסף", הצגתי את עצמי, "אני
יהודי". הוא התבונן בי בתמהון ושחק כמה דקות. איצמד
חשב ודאי שנבהלתי מהגילוי המפתיע, שכן מיד החל לספר
לי על הימים שלפני המלחמה, על החיים הטובים שהיה חי
עם היהודים, ועל הידידות הגדולה שהוא עדיין רוכש להם.
"אני נשבע שהחיים הטובים ביותר שלי היו עם היהודים. רק
האנגלים קלקלו את כל העסק".

★ ★ ★

ימים יפים, חם על גבי האולדרא, ממש כמו בשפת
[הים. אבל כשקר - אז באמת קר. וכך קרה שאחרי כמה
ימים, הפכו השלגים לקרחונים. עוד בלילה, החליטו הסטודנט
טים שלמחרת לא יוצאים לסקי מחשש לאסון. אבל איצמד

ידידים בשלג. מהנדס מכונות יוסף סימון (שמאל)
בחברת שני ערבים פלשתינאים בהי תורכיה. סיפורו של
איצמד (מרכז) על ישראל הפכו את סימון לצינון נלהב.

ואני החלטנו לצאת עם נערוֹתינו בכל זאת. קמנו בבוקר.
המים היו קפואים, נאלצנו לחממם בכדי להתגלח. לא שעינו
לאזהרות החברים, הצמדנו את נעלינו לטבעות הסקי ויצאנו
לדרך.

טיפסנו על אחת הגבעות וההכרה שאנו עושים מעשה
שטות חדרה למותנו. השלג
היה נוקשה כקרח. אבל כש
עמדנו כבר בראש הגבעה,
נכנסה בנו רוח שטות. זה
היה אחד מאותם רגעים ש
בהם מחליט האדם לנסות
את כוחו בהתמודדות עם
הטבע. החלנו להחליק יחד
במורד. לא הספקנו לעבור
דרך ארוכה, וכעבור שניות
התהפכנו כולנו, מתגלגלים

כגושים חסרי חיים במורד הגבעה.
איכותי את הכרתי מיד כשהרגשתי שאני מתגלגל כמהי
רוח עצומה. מחליקי העץ שלי נשברו. הגענו לרגלי הגבעה
ביחד. - פקעת של רגליים, ידיים ומחליקים שבורים - ה
גונחת מארבע שיות. כתמים אדומים צצו על פני השלג.
איצמד נפגע בראשו, אני ברגלי, ואילו לבחורות לא קרה
כלום.

★ ★ ★

מחרת היה כבר יום מתאים להחלקה. כולם יצאו.
רק איצמד ואני נשארו רתוקים למיטות, גונחים מכאבים.
כך זה נמשך שלושה שבועות. בילינו את הימים במשחקי

המאורע הגדול בחיי

פת לחם ראשונה

"ללחם ה'ה טעם של חופשי, אומרת בלומה ויינשטיין"

בלומה ויינשטיין (26) עולה מהונגריה:

עד שנת ה'14 לא ידעתי להערך לחם. אבי היה קצב
זעיר בבודפשט וביתנו היה מלא תמיד מאכלי בשר. לחם
שימש רק נספח לשאר המאכלים. לא מזון בעל ערך מיוחד.
ואז באה המלחמה. היא כבר הייתה נטושה בעולם זה שנים
מספר, אבל אצלנו בהונגריה, לא הרגישו אותה במיוחד.
החיים נמשכו כסדרם ורק השמועות על הנעשה בחוץ העיבו
את פני האנשים. פתאום השתנה הכל בבת אחת. הגרמנים
באו והמאורעות התרחשו בזה אחר זה, במהירות מסחררת.
תחילה היה רק טלאי צהוב על הבגד, ואחר ופיקות על
הדלת בחצות, מגפיים וצלב־קריס בפתח, אריות חפצים ב
בהלה וציאה לחדר צר בגטו.

אני זוכרת את שקשוק אופני הרכבות. רכבות ארוכות,
דחוסות אנשים נפחדים, המוכנים לבלוע איש את אחיו בגלל
סיפת מים. מי חשב אז על לחם? השכנים לקרון אכלו
שוקולד, שהביאו עמם מהבית. בת אחותי בת השנתיים
גועה, לאחר שלא שתתה טיפת מים במשך ארבעה ימים.
גם הנסיעה הגיעה אל הסוף. זה היה בלילה. מישהו בחוץ
צעק בגרמנית והאנשים בקרון נדחקו בפתח לקפוץ החוצה.
שמיים זרועי כוכבים קיבלו את פנינו. היו שם גדרות תיל
גבוהות וורקורים ואנשים לבושי בגדי ספים. הם היו מצ
חיקים, ראשיהם היו מגולחים והם צחקו לקראתנו. הסתדר
נו בשורה ונכנסו אל תוך המחנה.

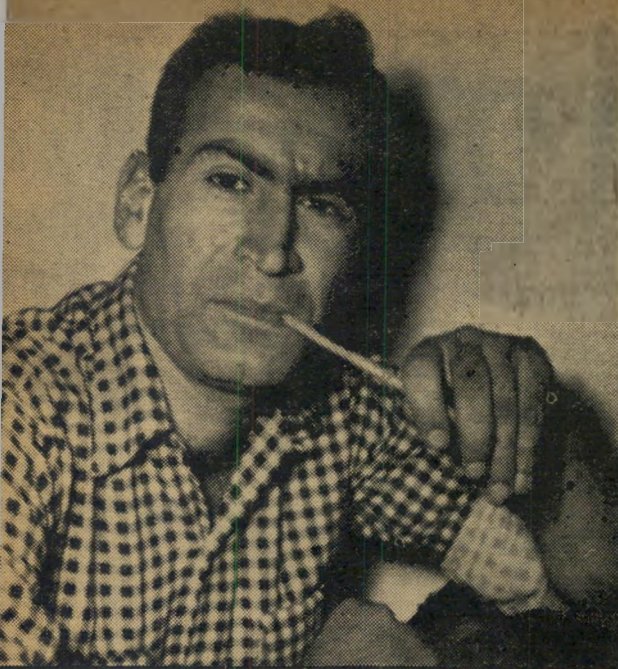
★ ★ ★

יה ריח איום באויר. אבא אמר ששורפים נוצות
[של תרנגולות. אחר־כך הפרידו בין הגברים לנשים ו
אבא ושני אחי נשקו אותי ואמרו שלום. לא ראיתי אותם
יותר. בהצר אחת, עמד גבר ממושקף ומצותחצח ובחן כל
אשה שהגיעה, חלק היפנה לצד ימין וחלק לשמאל. את
אמא שלח לשמאל ואותי לימין.

ראיתי בחצר ילדות קטנות סוחכות לבנים. "עובדים כאן
בטח קשה", אמרתי לחברתי, "אם צריכים מאוחר בלילה
לסחוב לבנים". מישהו טרח להסביר לי: "זה לא לבנים,
זה לחם".

★ ★ ★

מדי פעם בפעם היה נערך מסדר מיוחד של הנערות
[שבביתן. מלבד מסדר הבוקר היו יומי שנמשך משלוש
עד שמונה בבוקר, היה מסדר מיוחד לכבוד הרופא, ד"ר
מנגל.
היינו עומדות בחצר, שורות ישרות של נערות יהודיות
מכל קצווי אירופה, תימית, רעכות וערומות. הרופא היה

שש־ש ובשיחות משותפות. שוב היה איצמד ראש המדברים.
הוא סיפר לי שהיתה לו בחורה יהודיה בחיפה, ואחיו אפילו
עומד לשאת נערה יהודיה מתורכיה.

הרגשתי שהבחור הערבי הזה יודע על ישראל ועל היהודים
יותר ממני. לא פעם היה שואל אותי בגלוי: "מה אתה עושה
בתורכיה? אילו הייתי אני במקומך, הייתי עוד היום חוזר
לישראל". דבריו החלו לחדור לראשי והתחלתי משתכנע מהם
יותר ויותר.

גם כשחזרתי לאיסטנבול, הייתי פוגש אותו לעיתים קרו
בות. תמיד היה אומר שכל היהודים באיסטנבול טיפשים,
על כי נשארים הם שם. לא הספקתי להיפרד ממנו כשעליתי
על האניה המפליגה לארץ.

עובר על פני השורות באיטיות ובוחר את הגופות. את
הרונות היה מוציא מתוך השורות ושולח מהביתן. יותר לא
ראינו אותו. בלילות היה עשן סמיך בוקע מארובות ה
משרפות.

לפני כל מסדר כזה הייתי צובטת את לחיי, שיראו אדומות,
ובמסדר הייתי מנפחת את ריאותי כדי שאראה שמנה. לא
תמיד זה עזר. בבוקר אחד, לפני שהספקתי לאכול את מנת
הלחם שלי, הוציאו אותנו למסדר. נתתי את הלחם לחברתי
שתחביא אותו מתחת זרועה השמנה. השתדלתי להבליט את
אברי בכדי שלא אראה רזה
מדי. אבל כשעבר הרופא,
הוא הוציא אותי מחוץ ל
שורה אל קבוצת הרונות.
הייתי בטוחה שהוציאו
אותי מפני שלא הספקתי ל
אכול את מנת הלחם. רמותי
לחברתי לזרוק אלי את מ
נתי, אולי עוד אספיק לאכול
ויוציאו אותי מקבוצת הר
זות. אבל היא לא החזירה

לי את הלחם. בעיניה הייתי כבר מתה וחבל היה לה לכזבו
ככר יקרה. רק רזמיה של המשגיחה הראשית, שאהבה אותי
מאוד, החזירו אותי אל הביתן.

★ ★ ★

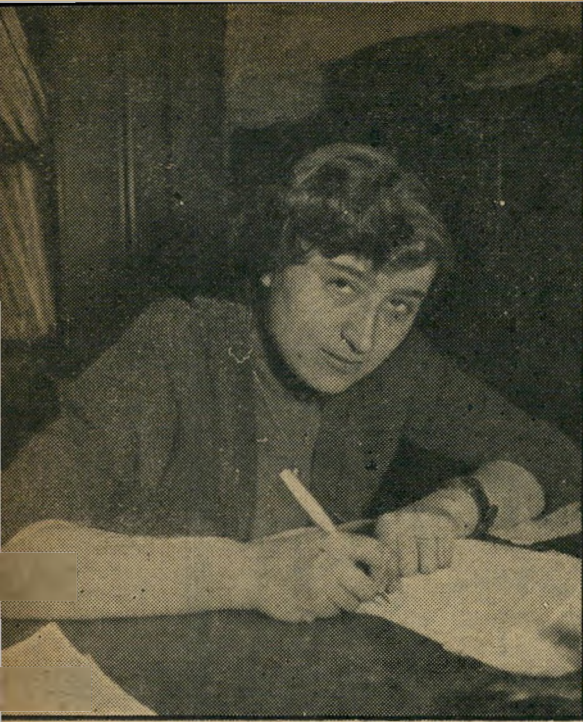
יום אחד לקחו אותנו להתרחץ. פחדנו להכנס למק
לחת. כי שמענו שבמקום מים מוציאים משם גזים. הראו
לנו שבאמת יוצאים מים, ואז התרחצנו. החליפו לנו את ה
בגדים ואמרו להתכונן לנסיעה. אותו יום עזבנו את מחנה
המות. לא ידענו מה יהיה בגורלנו, אבל שמחנו. בפעם ה
ראשונה, שרנו. כל רכושי שהוצאתי מאוֹשְׁחִינְצִים, היתה
ככר לחם אחת. "אני מוכרחה להראות לאמא איזה לחם
נתנו לנו כאן לאכול", אמרתי.

הביאו אותנו למחנה עבודה. ייצרנו חלקי חילוף למטוסים
בשביל הגרמנים. מפעם לפעם היו אועקות פולחות את ה
אור ואחריהן רעמו התפוצצויות בשטח המחנה. ידענו שה
סוף קרב ובא. באחד הימים התעוררנו בבהלה. המשגיחה
הגרמנית לא הופיעה כמנהגה מדי בוקר ולא נשמעו כל
קריאות השכמה.

הצריף היה נעול ובמשך כל היום לא נכנס אליו איש.
איש גם לא הביא לנו לאכול. היינו שם אולי 500 בחורות
יהודיות מכל הארצות. אי אפשר היה לדעת מה עומד להת
רחס. מבעד לחרכי התריסים ראינו את הגרמנים מסתובבים

ווידוי בפני הכומר

רק בגיל 10 הבינה תרצה קופפר שהיא יהודיה

תרצה קופפר (20), עזרה מפולניה:

כוומר השמן והקרח עמד על רקע הלוח השחור ודיבר בקול רך ועמוק. איש לא העיז לפטפט בכיתה. כולם ישבו והאזינו בחרדת קודש ממש לדבריו הערבים של הכומר. "אתם עומדים עכשיו להיות נוצרים אמיתיים. עברה כבר התקופה בה נשאו ההורים בעוונותיהם. מהיום הלוח עליכם כל חובות הכנסיה". הוא הוסיף והסביר את ערך המאורע הגדול, לפניו היינו עומדים.

קשה היה לי להקשיב. טיפות גשם גדולות הכו בחזקה על החלונות, בקצב חדגוני. הבטתי על סילוני המים הדקים, הוורמים לאורך החלונות. דרכם ראיתי את בתי הכפר הי אפורים ואת השדות הירוקים, המתמשכים עד לאופק. רציתי לשמוע את דבריו של הכומר הטוב. תמיד הייתי מחכה בקוצר רוח לשעורי הדת הקטולית, בהם היה הכומר מספר בנחת את ספורי הברית החדשה.

פשוט אהבתי לשמוע כיצד תיאר את גורלם של הצדיקים ואת סופם המר של הרשעים. אבל עכשיו לא יכולתי לשמוע לדבריו. הוא דיבר על החגיגה שתייערך לכבודנו, בה נר פיע בבגדי פאר בכנסיה. לי לא היו אפילו בגדים פשוטים ללכת לבית-הספר. גם נעלי היו קרועות ובלויות.

אף על פי שהייתי נוצרייה לא פחות טובה מכל שאר 40 הילדים בכיתה, חשבתי שלא אופיע בפעם לטכס. יהיה מה שיהיה. אמנם הייתי היחידה שקיבלתי את הציון "טוב מאוד" בשיעורי הדת, וגם כשהיינו עוברים על פני פסלי הקדושים המוצבים בפתחי ביקתות הכפר, הייתי אני הדק-דקנית ביותר במצוות ההצטלבות. תמיד גערתי בחברי שהיו עוברים על פני פסל מבלי להצטלב. אבל לטכס החיווק, לא היה לי במה להופיע.

בלילה היתה אמא שבה, עייפה מגדוליה בכפרים. היא היתה סובבת בין בתי האיכרים מציעה להם בדים למכירה ושאר מיני גלנטריה. מזה היינו חיים. אחי מרק לא הלך לבית-הספר. אמא פחדה שיגלו שהוא יהודי. הוא היה מסתובב עם הפרות של האיכר אצלו גרנו בשה, חוזר ב" ערב עם המון ספורי מע" שיות על הגרמנים. הוא לא פחד מכלום תמיד ידע על הכל ושמע על הכל.

ספרתי להם על מה שסר-פר לנו הכומר בבית-הספר. אמרתי שלא אלך לטכס בלי שמלה לבנה. אמא פירכה את אצבעותיה ומלמלה מ" לים לא מובנות. אבל הכל הסתדר בכי טוב. השכ"ג, ששמעו מפי אמא על צרתי, לא יכלו להרשות שילדה נוצרייה תיעזר מהמאורע הגדול רק בגלל עניה. הם השיגו לי שמלה ונעליים וגרביים לבנות ארוכות — תלבושת של כלה ממש.

היום הגדול הגיע. בבוקר, פשוט צילי פעמוני הכנסיה על הכפר ובישרו על התג. אמא ניסתה להאכילני משהו, אבל אני סרבתי. בכדי שאהיה טהורה וכשרה להתקבלותי לכנסיה, הייתי חייבת לצום. גם אמא לא הלכה איתי יום לעבודה. היא קישטה אותי ככל יכולתה. נוסף לשמלה ול-גרביים הלבנות, הייתי עמוסה בורי פרחים, זר נוסף היה על ראשי.

מכל בתי הכפר הופיעו איכרים לבושי בגדי חג, כשהם מלוים את לידיהם לבית-הספר. כל הבנות היו מקושטות כ" כלות והבנים כחתנים. אבל רק שני העשירים באו בחליפות שחורות כחתינים ממש. השאר הסתפקו בחליפות פשוטות.

בלילי העונג מילאו את חלל הכנסיה העתיקה. מבעד לזוגיות הצבעוניות, חדרו סילוני איר והאירו באור מסתורי את האולם. נשאתי עיני ביראה אל פסלי הקדושים שניצבו על עמודי הכנסיה, ידעתי שאני עומדת להתודות עתה על כל חטאי שחטאתי עד עכשיו, על כולם. אבל אמא הזהירה אותי שדבר אחד בלבד לא אגלה לכומר, שאני יהודיה. לא ידעתי מה זה יהודי. הבנתי רק שהגרמנים העלו באש את בית השכן, שזה דבר שיהרגים. אחרי שראיתי איך ששם הסתתרו כמה יהודים, פחדתי מ" האש שלהם יותר מאשה של גיהנום. בל" בי ביקשתי סליחה מהקדושים על ש" אינני יכולה להגיד לכומר הטוב את כל מה שהסתרתי עד כה.

הגיע תורי לווידוי. הילדה שהתודתה לפני חזרה בעיניים מלאות דמעות, כי שהיא מתפחת. מי יודע איך העניש אותה הכומר? נכנסתי ללשכה האפלה וישבתי ליד המחיצה, מאחוריה ישב הכומר. לחשתי תפילה והתחלתי לספר את כל מה שסודרתי לי בראש קודם. ספרתי את כל חטאי. על המכות שהייתי את חברתי, ועל הפעמים שלא שמעתי בקולה של אמא והרגזתי. סיפרתי על הפעמים שלא הכנתי שעורים כראוי ואיך שכחתי כמה פעמים להתפלל כראוי. סיפרתי את הכל. הרגשתי את עצמי נקה מכל חטא לאחר ששפכתי את דברי לפני הכומר. הוא ענה לי בשפה רצינית. על על כל חטא שחטאתי חייבת הייתי להתפלל תפילה נוספת. רק לאחר זאת יסלח לי האב בשמים.

בטכס שנערך אחרי הווידוי היה משמח הרבה יותר. ריח קטורת מילא את כל חלל הכנסיה, וכל בני הכפר שהיו שם שרו את התפילה בקול רם.

לאחר מכן ירד הכומר וניגש תחילה אל קבוצת הבנים ואחר כך אלינו. כשעמד מולי, הבטתי ישר בעיניו והוא חיך אלי בטוב לב. הוא סימן על מצחי את סימן הצלב ואמר: "בשם האב, הבן והרוח הקדושה אני מסמיך אותך בדת הישועה". לאחר מכן טפח בידו על סנטרי, כסמל ל" נכונות לסבול על קדושת שמו של ישו. נתנו לי אז גם שם נוסף, אינני זוכרת אותו בדיוק. לזכר היום הגדול.

הכומר פרס פרוטות מלחם הקודש וכל אחד מאתנו קיבל פרוסה ובוה נתקדשו והטכס חם. עברנו בתהלוכה ארוכה, כשעניי ההורים והמשפחות אדומות מבכי. הם זרקו פרחים על לידיהם. רק לי לא היה אף אחד בכנסיה. בחוץ קיבלנו עוגות טעימות וקקאו, זאת היתה הארוחה הטעימה הראשונה שאכלתי מאז הגענו לכפר.

ימן קצר לאחר טכס הקונפירמציה, הסתיימה המלחמה. שוב לא הופיעו גרמנים בכפר לעשות חיפושים, והדרכים היו חופשיות לתנועה. שמענו כי הרוסים נכנסו לכל המקור מות וגירשו את הגרמנים. לכפר החלו חוזרים כמה בחורים שהסתתרו כל המלחמה והיו פרטיזנים. הם סיפרו שאין עוד גרמנים בארץ.

אמא לא חיכתה הרבה יום אחד ארוה את מעט הדברים שהיו לנו, הוציאה ממחבוא מתחת לאומה את התפילין של אבא ונפרדה מהאכרים אצלם חיינו.

חזרנו לקרקוב. אני חושבת שהיינו היהודים הראשונים ש" חזרו לעיר. המון בתים היו מופצצים וההריסות מילאו את כל הרחובות. חזרנו לדירה שאוהה עזבנו בפרוץ המלחמה, היא היתה ריקה ועזובה. לאט לאט התחילו החיים חוזרים למסלולם. יהודים התחילו לחזור לעיר. הם יצאו ממקומות מחבוא, מיערות בהם לחמו בגרמנים, ממחנות ריכוז והש" מדה. תוך תקופה קצרה נוסד ועד של יהודי העיר.

איתי שלחו מיד ללמוד בבית-ספר כללי, של נוצרים ו" יהודים. לא הסתרתי עוד שאני יהודיה: אמרו לי שיותר לא יהרגו אותי. אבל המשכתי להאמין בישו ובכל מה שלימד אותי הכומר הטוב בכפר. לא ידעתי שיש סתירה בין השניים. לא הבנתי למה אסור ליהודי להאמין בישו. הייתי מבול" בלת נורא. אמא אמרה לי לשכוח את כל מה שלמדתי ב" כפר, אבל לא יכולתי לשכוח מה שהכניסו לי לראש במשך

חג קתולרי טקס קבלתם של בני 10' כחברים בכנסיה הקתולית של כפר פולני קטן. תרצה (שניה מימין, בשורה השלישית), עברה טקס זה כנוצרייה.

כמה שנים. הייתי ילדה קטנה רוחה, נראיתי קטנה אפילו מי גילי ובכיתה החדשה היו לועגים לי. לא פעם קראו לי יהודיה. לא חשבתי זאת לעלבון, בכלל לא ידעתי מה זה.

אז התרחש המאורע הגדול בחיי. יום אחד, בלכתי לבית-הספר, ראיתי ברחוב טור שלם של מכוניות עמור סות בילדים. הם הביטו דרך החלונות בעיניים עצובות. הם לא שרו ולא צעקו. נופפתי להם בידי ואף אחד לא השיב לי. מקרוב יותר, ראיתי שהם היו כולם מגולחי ראש.

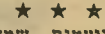
המכוניות עצרו והילדים ירדו לפני אחד האולמות ש" נשאר שלמים בעיר. היתה להם צורה זועמת. הם היו לבושים בלויי סתבות ואבריהם היו דקים, רק עצמותיהם בלטו. כולם היו יחפים. עיניהם היו שקועות והם לא הוציאו מלה מהפה. עמדת שעה ארוכה והסתכלתי בשורות הילדים האלו. שמעתי אנשים אומרים שאלו הם ילדים יהודים ש" היו במחנות.

לא הלכתי לבית-הספר. חורתי הביתה וחיכיתי לאמא. אמר" תי לה שאינני רוצה יותר ללכת לבית-הספר של נוצרים, אני רוצה להיות עם הילדים היהודיים.

אינני חושבת שאז כבר תפסתי מה זה יהודי. אבל בפעם הראשונה — הרגשתי את זה.

בחוץ כמנהגם תמיד. היה שקט מסביב, המפעל לא עבד יותר. למחרת בבוקר, כשהצנצנו דרך התריסים, ראינו את ה" גרמנים עוזבים. הם עלו בחפזן על מכוניות ונעלמו. בצריף פרצה היסטריה של שמחה. הבחורות החלו לצעוק ולשר, רקדו על השולחנות והפכו את כל הביתן.

עברו רק שעות מועטות. שמעתי אנשים מסתובבים בחוץ. הם דפקו על הדלת ופרצו אותה. אלה היו בחורים מזוינים, מלוכלכים ופרועי שיער. פרטיזנים. תיכף אחריהם באו האמריקאים, אבל לא הספקנו להסתכל עליהם. הייתי ורעה יותר מדי. רצתי עם החברה שלי לשרה, חפרנו תפוחי אדמה ואכלנו אותם כמו שהם, אפילו עם קצת אדמה.

כשחזרנו לביתן, ראינו שכל הבחורות אוכלות נקניק ו" בשר ושוקולד. היה להן גם לחם, אבל לנו לא נשאר. פרצתי בכני. אמריקאי אחד ניגש אלי וליטף את שערי. הוא הבטיח לי שעוד מעט תגיעי מכוונה עם לחם ואני אהיה הראשונה שאקבל אותו. וכך גם היה.

לקחתי ארבע ככרות לחם וישבתי על המדרגה. זה היה לחם שחור, חם וטעים. אני ליטפתי אותו ונגסתי בו בזהיר רות. היה לי חבל על הכיכר היפה. אנשים נדחפו על פני ודרסו אותי. מהקומה השניה זרק מישהו על ראשי שאריות של מוון נאכל. זה לא היה איכפת לי כלל. היה לי את ה" לחם שלי, נאכל לחם. ידעתי שיותר לא ארעב.

הפתיחה היא הקובעת

פתח היום את השבוע
ב מס ג ר ת
מפעל "חסכון פרס"

לכל חוסך מובטח פרס גבוה במזומנים
חפשי ממס הכנסה
פנה מיד לטניפנו הקרוב לביתך

בנק אי לדיסקונט בע"מ

פרס עשר לירות

לוגרל בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 967

9	8	7	6	5	4	3	2	1	
		14		13		12	11	10	
	19		18	17		16		15	
		24		23	22		21	20	
	28		27		26		25		
		33		32		31	30	29	
			38		37		36	35	34
	43	42			41		40	39	
47			46			45	44		
			52	51			50	49	48
		58		57	56	55	54		53
				60					59

- מאוזן:** 1. בירה
מרחבית; 4. מלך
תנכיי; 10. "שאו...
ציונה 1"; 11. יחי
דת מידה חשמלית;
13. אחד מארבעת
בני ההגדה; 14.
אחת מעשר המכות;
15. לגיון צרפתי;
17. הברת הקטנה
עברית; 19. תואר
צרפתי המסמן א'
צולה; 20. מלחין
גרמני; 22. נחל ב'
צפון הארץ; 25. מ'
לת ברירה; 26. עם
הארץ; 27. תוארו
של משה בן עמרם;
30. שר ליד גרמ'
ניה; 32. מוגסקר,
למשל; 33. החיל הקרבי של האצ"ל;
34. צורה גאומית; 36. האל; 37. כנס
שתייה; 39. אסוף; 41. "ראה וקדש 1";
42. אות עברית; 44. שם תנ"כי לנק'
בה; 46. אחד מטעמי השוקולדה; 48. אין
יוצרים... מאין; 50. נרו יאיר; 51. אלומה;
53. מין מתכת; 55. האסית בחייה; 57. מל'
חין גרמני; 58. אמצע החודש; 59. משחרר
העבדים; 60. שר הבטחון, ולא בן-גוריון.
מאוזן: 1. עלולה לספק מטוסים ליש'
ראל; 2. סגנו של היטלר; 3. המטבע העיברי
לסוחר במוסקבה; 5. מי שהיה ח"כ צ"כ;
6. ספר תנ"ך; 7. הרבה; 8. פרח; 9. בו
עומד אחד מבתי של ב'י. ג'י; 12. יום

- החג לאילנות בשבט; 15. בלעדיו אין ערך
רב לרובה; 16. אליל הפלישתים; 18. סג'
גית צברית 56; 21. בבקשה; 23. בן יהודה;
24. מספר פרקי ירמיה; 26. מקלע בינוני;
28. בונה התיבה; 29. מפקד ירושלים בימי
המלחמה; 31. מלך הגלידה בתל-אביב; 32.
"מצא... מצא טוב 1"; 35. סוג סוכר; 37.
המים של סכום; 38. פער; 40. דו"ח ללא
דין; 41. האחרון בפרקי דברי הימים א';
43. שם ארץ המנדט, במסגרת; 45. ארגון
נשים; 46. בת שאול; 47. אחד משבעת ה'
מינים; 49. ליקר דובדבנים; 52. סמל הרוסי;
54. בן יעקב; 56. אל בבלי; 58. "בשבט
הגיע, חג לאילנות 1".

לתשומת לב הזוכים במרסי התשבצים של "העולם הזה":
הפרסים ישלחו לכתובת הזוכים בדואר, בסוף כל חודש.

בסדינה

(המשך מעמוד 4)

לא היסס רגע כאשר קיבל בשעתו הזמנה להשתתף בחגיגה אצל ראש-הממשלה, דניאל מלאך, למרות שהתאריך חל בשבת.

בשעת המסיבה נתקלה אשת הציר באש"תו של ראש-הממשלה. "בעלי מכבד את בע"לך עד כדי כך", גילתה הישראלית לדרום-אפריקאית, "עד כי נענינו להזמנתכם אפילו בשבת 1".

כעבור כמה דקות מסרה אשתו של מלאך את הסוד לבעלה. מלאך, שהיה כומר פרוטסטנטי אדוק, התרגש. הוא קרא לציר הישראלי, לי, הוכיח אותו קשות. "האם אני יותר חשוב בעיניך מאלוהיך?" קרא, "זו הסניעה הקשה ביותר שיכולת לפגוע ברגשותי 1".

מאז נשארו היחסים בין שני האישים מתור-חיים, עד שקראה ישראל את צירה בחזרה, החליפה אותה ביצחק בבלי, מהנדס יליד אמרסטרום, איש סולל-בונה לשעבר ולאחרונה יועץ כלכלי של ממשלת ישראל. משרד ה' חוץ האמין כי שפתו המשותפת עם שליטי דרום-אפריקה תקל על שליחותו.

דת וכדורת. לפני כמה ימים הוזמן יצחק בבלי להשתתף בסימפוזיון על הנושא "בעיות דת ומסורת" ביוהנסבורג. הוא לא הס'תיר את דעותיו. טען ציר ישראל: הרת היא נחלת העבר. אין זה אלא אכסורד לח' נך את הנוצר לערכים דתיים.

היתה זאת דעה פרטית, אולם ציוני דרום-אפריקה התרגשו. ציונים אלה נדבקו מן האווירה הדתית-הפורמלית השוררת במדינה. אין הם מהססים לנסוע בשבת, רבניהם משח'קים כדורת וטנים בשבת. אולם הם דתיים, ודעותיו האפיקורסיות של הציר הישראלי הרעישו אותם עד למעמקי הנפש.

השבוע הגיעו לארץ הרמזים הראשונים: ציוני דרום-אפריקה ישמחו אם ישראל תשלח להם ציר חדש.

עחונות

שאלת תם

הגבר השמנמן, שהתקשה בדיבור עברית, הפך לדמות ידועה בחוגי העיתונאים. הוא התרוצץ מכתב לכתב, סקד את משרדו הי מערכות. שמו היה מרכזי מכסימיליאן שטטר.

הסיפור שנשפך מפיו היה פנטסטי. שטטר נר, לשעבר פקיד-מכס גבוה ברומניה, הוע'סק במשרה נמוכה במכס החיפאי. הוא שם לב לכך כי מסביבו התנהלו גניבות עצומות בפרהסיה. הוא התלונן, וזה לניזפה והועבר למחלקה אחרת. שוב גילה גניבות, התלונן, וזה לניזפה והועבר למחלקה אחרת. עד אשר, יום אחד, פוטר שטטר מן המכס כאדם מסוכן.

איאפשר היה להשתיק אדם רוזף-צדק.

• ההוגנתית.

הארץ

נהג קטן של רכבת-משא הבחין בחתיכת ברזל. (ידיעות אחרונות). אליק מג, חיפה גדולה, בחדאי.

* * * בשנת 1947 נישא שום ונכנס לדירת הנספחה ברחוב עמק הותים. (הארץ) שמואל כץ, תל-אביב

סלט שלם, מה? * * * שערים: 30. מהם 24 למנצחים ו-6 למנוחים. (חדשות ספורט) אמיר אברהם, רמת החייל זכרון לברכה.

* * * התנור מצוייד בשני מביעים ולכן מת-אים הוא לחימוש דירה של שני חדרים ואף שלושה. (הארץ) הרמן משה, המלה לתשומת-לב קרן המגן.

* * * 40 נקודות בתוך 26 שחקים. (דבר) מוטקה וינריב, גבעתיים שומו שמים 1

* * * מטוסי-סולון בשלשות קרביות. (אומר) ישעיהו שיק, אלוני יצחק נוסף על מקלעי פריקס ומרגמות

* * * ברזל גברה על אוסטריה במשחק כ' דור-רגל. (חדשות ספורט) יוסף הרשטיין, תל-אביב בקול מתכי מצלצל.

* * * קבוצת הכדורגל האוסטרית קאפני ברג נוצרה במשחקי הליגה. (למרחב) מושקה וינברג, גבעתיים בשיטת הסרט הנע.

* * * סמטאנה: הפתיחה "הכלה המכורה". מגולסון: הפתיחה "הכלה המכורה". (למרחב)

דוד כהן, טבריה בטוח זה בטוח.

* * * כל אחת משתי המדינות תהרוס 6 אוניות-משא בקר זה. (על המשמר) אליהו שפיר, חדרה שמו נעבירן לנו אחר?

* * * חמד עבדול קאדר בן 1 מסר לשלטונות ירדן אינפורמציה. (מעריב) צבי פכטר, תל-אביב על מצב המוצאים בישראל.

השלטונות נאלצו להקים ועדת-חקירה. זו שלחה את שטטר לבית-החולים לחולי-רוח, לבדיקה. התוודה שטטר: "בדרך לעכו עלה לפתע על דעתי שיוכלו להחזיק אותי שם בלי סוף ולטעון שאני באמת משוגע. חזרתי לחיפה."

שטטר ניגש לעורר-דין, הגיש קובלנה פלילית סרסית נגד הפקידים הגבוהים במכס, על גניבות ומעילות. לפני כן עבר, לפי דרישת פרקליטו, בבדיקה פסיכיאטרית מדוקדקת,

רוזף-צדק שטטר
מי יודע כמה שטטנרים כאלה ישנם...

סיפורו של דוב גולדשטיין שגילה בארץ את בתו בתי

היינו שוכבים זה ליד זה, וצירתי בפני נחה את עתינו, איך שנסדרר ויהיו לנו עוד ילדים. נחה הקשיבה לי ולא ענתה לי. לפתע אמרה לי: שמע, אתה זקן מאד בשבילי, תן לי גט ויהיה זה כמו רעם ביום בהיר. פשוט בכיתי כמו ילד קטן. שוב חרב עלי כל עולמי כמו אז, כאשר נודע לי שכל משפחתי נהרגה. מה לא ביקשתי ממנה באותו לילה! אבל היא היתה קרה כמו קרח צונן, ולא נאותה לי.

אחרי זה הייתי חולה. לא עבדתי. כל היום הייתי שוכב על מיטתי ומהרהר. ילדתי היתה כל נחמתי. לא חיפשתי לי כל עבודה, כי ממילא לא נשאר שום טעם בחיי. היינו מהכסף שהבאתי מרוסיה ואני קיויתי שנחה שוב תחזור אלי גם בלבה. עברה חצי שנה. החלטנו לעבור לגרמניה, כדי לעלות לארץ.

שידוך טוב

ברנו לכנסהיים בגרמניה. נחה רצתה הלאה גט, אבל אני סירבתי, כי רציתי בילדתי. גם נחה רצתה את הילדה. לנחה היתה חברה. היא היתה גרה עמנו ברוסיה, ומאחר שמצבה היה קשה, נתתי לה להרויח במסחר שלי. החברה היתה במחנה בצינגנהיים בגרמניה. נחה כתבה שאם תשמע על שידוך טוב, שתודע לה, כי אני יכולה לחיות אתי, אני זקן מדי. הילדה וגם אני חלינו מאד, כי כנראה אכלנו משהו שלא היה טוב. בינתיים שלחה לה החברה מכתב והציעה לה לבוא אליה לצינגנהיים, כי יש שם משהו. זה היה שלח לוכסנבורג. אני והילדה היינו חולים, ונחה עברה לאותו לוכסנבורג.

נתתי לה גט

א היה שום טעם לחיי, כששוב דרשה ממני נחה גט. תחילה הלכתי לקצין השיקום שבמחנה הפליטים שלנו, ביקשתי חי שישפיע עליה, אבל אחרי-כך הנבתי שאין טעם, ונתתי לה גט. כעבור יומיים, כשנסעתי לבקר את הילדה שלי בבית-חולים, נודע לי שאמה לקחה אותה הביתה. לא יכולתי מיד לנסוע לשם, אולם כאשר נסעתי לבסוף, אמרו לי השכנים כי לוכסנבורג היכה את הילדה שלי והיא נמצאת בבית-חולים בגלל המכות שקיבלה בראש. ביקרתי אותה בבית-חולים. היא גורא שמחה לראותי. הבאתי לה ממתקים והיא אמרה לי שלא אלך. הילדה שלי היתה אז כבת שלוש. היא בכתה, כשהייתי צריך ללכת. הבטחתי לה לבקר שוב אבל היא כל-כך בכתה שלא שכחתי את הבכי שלה. הלכתי לרופא בית-החולים ושאלתי מה יש לילדה. הרופא ענה שהיא קיבלה מכה בראש.

אני תובע משפט

פעתי מלא בעם לאותו ברנש שחי עם אשתי, אמרתי לו מה שאמרתי וגם הוא אמר לי מה שאמר, ואז היכיתי אותו כמו שלא הכיתי אף פעם, כי הוא היכה את ילדתי. הגשתי נגדו משפט פלילי על הכאת הילדה. נסעתי שוב לבקר את הילדה שלי ואז נודע לי ששוב לקחו אותה. נסעתי חזרה למחנה ששם גרו, אבל אמרו לי שהם כבר עברו לאיטליה. הם גולו לי את ילדתי. פנית ללסכנות, לאו"ם, לכל משרד לחיפוש קרובים. אך הם לא שמעו עליהם דבר. שוב התחנתתי. אבל את הילדה שלי לא שכחתי. בארץ, התחלתי לעבוד. שאלתי בעליית-הנוער. שאלתי בממשלה, ולא ידעו. פעם פגשתי מכר מגרמניה, הוא אמר לי שהם גרים בעכו. עזבתי מיד את הכל, ונסעתי לשם. לא היה אף אחד בבית, אבל השכנים אמרו לי כי נחה מתה אחרי שהסילה. היו לה כבר שתי בנות נוספות מהבעל השני. שכנה אחת גם סיפרה לי שלפני שהיא מתה, ביקשה במיוחד שישגיחו על הילדה שלי. היא כנראה פחדה שהוא לא יתייחס אליה טוב.

תן לי את הילדה

מרתי ללוכסנבורג, הבעל השני של נחה, שיתן לי את הילדה שלי ושנשכח כל מה שהיה. הוא אמר לי זה יעלה לך כמה אלפים. אמרתי לו שאני פועל עני, עובד לרוב רק עבודות-דחק, מאין יהיה לי הכסף? לוכסנבורג רק נענע בכתפיו. בבית הספר אמרו לי שהילדה איננה. שוב חזרתי כעבור כמה שבועות. לוכסנבורג שוב התחנן, אך לילדה לא נתנו לי לגשת. כל פעם שבאתי, לא נתנו לי לגשת אליה. וכשהיא ראתה אותי, היא ברתה. סיפרו לי כי אמרו לילדה שלי כל מיני ספורי זועה, ועכשיו היא מפחדת ממני. הלכתי לעורך-דין פרץ ברק. הוא פנה שוב ללוכסנבורג. אבל זה סירב. הוא כבר לא דרש כסף, אלא פשוט טען כי הוא התקשר אליה. מפי השכנים נודע לי כי הוא מכה אותה. הגשנו משפט. שנה שלמה הכיתי למשפט. כל יום ציפיתי לילדה, ואז באנו לפני שופט שבישער בבית-משפט מחוזי בחיפה. השופט לא רצה לשמוע כלום. אמר שאין זה מסמכותו לדון בענין.

אני מצפה לרחמי אד

ורדיין ברק העביר את ענייני לעורך-דין ירושלמי, כדי להגיש את הענין לפני בית-דין גבוה. שוב עלה לי העניין הרבה כסף, ואחר-כך אמרו לי שאני צריך לחכות לתור שלי וזוהי יכול גם לקחת שנתיים. פנית לנשיא המדינה, לשוא. עכשיו אני מחכה ומחכה. כל יום עובר עלי כמו מיוחם, אני יודע שיש לי ילדה, והיא לא שלי, ועוד אומרים לה כל מיני דברים עלי.

יה זה בטומבו, ליד הגשר, כאשר נתפסתי עלידי שני חיילים רוסיים, כחשוד בריגול. מלחמת העולם השנייה היתה בעיצומה, והחשוד בלבד היה יכול לעלות בחיי. אך לפני שחרצו החיילים את דיני כחשוד, הופיע קצין יהודי והסביר להם שאני סתם פליט יהודי.

מאז שפר עלי חלקי. אותו זמן כבר הייתי ברוסיה מספר שנים. ברחתי אליה מפחד הגרמנים. קיויתי להביא גם את אשתי וארבעת ילדי, אך הגרמנים הקדימו אותי, ואחר-כך נודע לי שכולם נהרגו. תחילה הועברתי לסיביר, אחר-כך הוחזרתי לקולחוז בלב רוסיה. אבל משהותלט לשלוח אותי לחזית, החלטתי לערוק. בפולין הייתי רוכל, והיה לי מושג מה אהוב על אכרים, ואילו ברוסיה סחרתי בעיקר במצרכי מזון מוקצבים, ובשאר סחורות שחורות. לפעמים הוכנסתי למאסר לתקופה קצרה, אך ידעתי תמיד להסתדר. בין הפליטים היהודיים נחשבתי לאמיד.

אב גולדשטיין ובתו, בגרמניה לעכו מרוסיה, דרך פולין וגרמניה.

או הכרתי את נחה שניידרמן. היא הייתה בחורה יפה. בעלה נהרג בחזית, ילדה מת מחוסר תזונה לאחר שפוטרה מעבודתה.

אדמן ואלמנה

ברי לעבודה אמר לי שהיא בחורה נאה, ומאחר שכל משפחתי נהרגה ואני כה בודד, הרי כדאי שאשא אותה לאשה. הוא כבר דיבר אתה וגם היה הסכימה. נחה, שהייתה צעירה ממני בעשר שנים, התחנתה אתי. חשבתי שעשתה זאת בגלל כספי. אך מאחר שאהבתי חשבתי שאהבה גם אותי. נחה עזרה לי במסחרי. הייתי ממש מאושר.

זה היה ב-1944. מאוחר זכור לי כאילו זה קרה היום. אמרתי לאשתי: "נחה, תגידי גם את שאת אוהבת אתי". נישקתי אותה והיא נשקה לי גם כן. אך כשבקשתי ממנה שתגלה אותה, היא רק נשקה לי ואז הייתי קרוב לבכתי. אחר כך זה נשכח. נחה הייתה בהריון, וחיכיתי לילדה. כל משפחתי נהרגה. קחיטי שהילוד יפצה אותי איך שהוא על מות כל היקר לי. הילדה שנולדה הייתה שחורה. נחה אהבה אותה מאד. כשהייתה מניקה את הקטנה, היה נדמה לך כאילו לפניך כוהן העומד לפני ארון הקודש ומברך. אני אהבתי את הקטנה יותר מכל. שעות הייתי יושב ליד העריסה ומסתכל בה. כולם צחקו לי. וכי מה אפשר כבר לראות בתינוק? אבל אני ראיתי הרבה.

אנו חוזרים לפולין

לחמת העולם נגמרה. המסחר שלי פרח הלאה. בכל זאת, כשהועברו אזרחי פולין לארצם, ביקשתי להצטרף. כבר בניסעה הרגשתי שנחה אינה כפי שהייתה. אם חיבבתי ארץ, תה, או אם הייתי קצת מלסף אותה. הייתה פשוט משתמטת ממני. אם פנית אליה, היתה עונה לי קצרות או אפילו בכלל לא לענין. חשבתי שזה אולי מהתרגשות, ולא שמתי יותר לב להתנהגותה. הילדה שלי תמיד נחמה אותי. אם היה לי עצוב, ניגשתי אליה, ושחקתי אותה. ואז שוב הרגשתי שאני בן אדם.

היא אינה רוצה בי

ברנו לציצין וקיבלנו שם דירה. חשבתי לעבוד במשהו — ואז בא אותו לילה.

כה הוזרקה לו זריקת-אמת, נלקח נוול מעי מוד-שדרתו. הרומאים שוכנו.

מאות עמודים לסל. דבר אחד הפ' לא את שטטנר יותר מכל דבר אחר: כל עורכי העיתונים סירבו שה אחד לטפל ב' עניינו. רק שני גופים במדינה שעו לדב' ריו. העולם הזה הציב חוליה לחקירת ה' פרשה, גילה את התוצאות בכתבה שהשתר' עה על עמוד שלם, תחת הכותרת "דרייפוט בחושיסטאן" (העולם הזה 930). שורת המת' נדב'ם ניהלה חקירה משלה מירסמה באחת מחוברותיה כתבה קצרה על צורת העבודה של ועדת החקירה הפנימית של המנג'ון.

בינתיים החל המשפט. מאות עמודים של פרוטוקול הצטברו בחיק. שעות בלתי-ספורות הוקדשו לעדויות. כל עיתונאי חיפה ידעו את כל הפרטים. אולם שום עתון לא הזכיר את המשפט אף במלה אחת. במידה שהכתבים כתבו כתבות, נזרקו אלה לסל עלידי העור' כים. הכל הבינו כי לפקודי-המכס המואשמים ישנם ידידים חזקים מאד במקומות הנכונים.

"האין זה מוזר..." כחודש שעבר ק' רה משהו מפתיע מאד: שופט השלום ה' חיפאי הצדיק את שטטנר, תבע להעמיד ל' דין פלילי בבית-המשפט המחוזי את הפק' דים שהואשמו עלידו ואשר פוטרו אותו מעבודתו. שטטנר ניצח נצחון מזהיר ראשון (העולם הזה 963).

עתה נתעוררה העתונות הישראלית במלוא קומתה. הארץ נתן יד חופשית לכתבה, אלי' הו מרקוביץ הממושקף, שהקדיש סידרת מאמרים ארוכה לכל הפרשה. הסידרה עוררה הר רחב, נציב מנג'ון המדינה נאלץ להסי' ביר מדוע לא סולקו עד כה ארבעת הפק' דים, ומדוע לא הוזר שטטנר לעבודה אחרי חמש שנות אבטלה.

אולם שאלה אחת לא מצאה תשובה: מדוע שתקו כל העיתונים, כולל הארץ, בשעה ש' שטטנר עמד בודד במערכה? כתב הקורא יהודה קוטוביץ, במכתב מעורר-למחשבה ל' מערכת הארץ: "האין זה מוזר כי איש ש' פוטר מעבודתו מכיון שניסה לנהוג לפי צו מצפונו והחוק, לא מצא לו מגן במשך חמש שנים?... מ' יודע כמה שטטנרים כאלה נמצ' אים בארץ, אשר לא עמד בהם כותם להיל' חם במנג'ון ולא נמצא להם תומך?"

דת

הבעל הוא הקובע

לפני 13 שנה התחתנו בירושלים יונה ר' יצחק שלמה. לפי כל הסימנים, היו בני הזוג יצרכים לחיות באושר ולהוליד ילדים. אלא שהבעל סבל מליקוי גופני חמור אשר נטל ממנו את כוח גברותו.

משפחת הכלה שידלה את יצחק להפרד מ' אשתו. הוא סירב, טען כי הינו אוהב אותה. הם הציעו לו אלפים ל"י, ובלבד שיסכים לתת גט. יצחק שוב סירב.

חוק ימי הביניים. הדבר הובא בפני בית-הדין הרבני. תחילה, ביקשו הרבנים למ' ציא פשרה. פסקו לבסוף כי על יצחק לתת גט לאשתו. עד אשר יעשה זאת, הטילו עליו לשי'ם לה דמי מזונות חודשיים בסך 150 ל"י.

יצחק התעקש בסירובו, התחבא מפני ה' שוטרים שנשלחו לגבות ממנו את דמי המ' זונות. במכתבים לוהטים השיגר לאשתו, נשבע כי יעדיף למות אך לא להתגרש.

השופטים שוב התנסו, פסקו כי יש לכ' פות על יצחק את הגט: אם תוך חודשיים לא יעשה זאת מרצונו הטוב, תהיה רשאית ה' משטרה לעצרו ולהחזיקו במעצר עד אשר ימלא את גט בית-הדין.

אולם, למעשה, ידעו כי אין כל אפשרות להכריח את יצחק לתת גט. בארצות אשר בהן קובע החוק האזרחי, מספיק שבית-הדין יפסוק על גירושין... כדי שהגט יהיה חוקי. בישראל, בה קובעים החוקים הרבניים ה' מיושנים, אין כל אפשרות לאלץ גבר לתת גרש מאשתו, שהינה טענותיה צודקות ו"ח' שובות כאשר תהינה. הגבר, כמו בימי ה' ביניים, נשאר שלט' כלי-יכול על אשתו, גם במאה העשרים.

• טען הנציב במפתיע: רק אחרי שבית' המשפט המחוזי יוציא פסק-דין סופי ויצדיק את שטטנר אפשר יהיה להחזירו לעבודה. • בארצות רבות, נחשבת אי-ביעילת האי' שה עלידי בעלה כטיבה מספקת לגט אוטו' מסי.

חגיגות הדרך למלבורן

מרפסת בית העירייה בניו יורק היתה מקושטת בדגלים. זר שהיה נקלע לשם היה חושב ודאי כי זהו בית העירייה בתל-אביב. כמעט כל הדגלים היו דגלי תל-תל-לבן, רק שני דגלי ארצות-הברית התנופפו בצד.

על המרפסת, לפני כמה מקושטת, ישב ראש עיריית ניו יורק רוברט הוגר וכמה מחברי העירייה. לידם, נציגי השגרירות הישראלית ונכבדי העיר. למטה, משני צידי הכביש שנחסם עלידי שוטרים, הצטופפו המונים.

טכס חגיגת העצמאות היה צריך להתחיל חצי שעה קודם, אולם אי אפשר היה להתחיל בו לפני שיגיע למיד העצמאות מלבורן, שהיה אותה שעה בדין של רץ ישראלי בדרך משדה התעופה אינדיאנוול לניו יורק. האחר לא נבע מזה שהרץ לא ידע לרוץ ואיחר לפתיחה. להיפך, שלום קהלני (21), צמדק וגמיר קומה, נחשב כאחד הרצים הטובים בישראל. אולם גם הרץ המהיר ביותר לא היה מוגבר על המכשולים שנתקל בהם קהלני.

מיד ברדתו מהמטוס, הוקף בידי מארגני הטקס שדאגו להעבירו במהירות דרך שלטר גות המכס. אך קהלני לא היה אישור כי עבר חיסון נגד אבעקועות-ירוס והיה צורך להתחמק עם הרופא.

כאשר כבר היה הכל מוכן וקהלני, לבוש בגדי הספורט הלבנים, רצה לצאת לדרך, לא נמצא איש בכל שדה התעופה שיפתור את סוד הלפיד וידע להדליקו. לפיד הנחושת עליו היה הרוט: "לארצות-ניו יורק מספורט" אי ישראל 1! לא רצה להידלק.

שאיפות ספורטאיות. שני רוכבי אופנוע ליוו את הרץ עד לבית העירייה. הם המונים קידמיהו בתשאיות. רק 30 שעות קודם לכן לא ידע קהלני כלל כי הוא עור מל לרוץ ברחובות ניו יורק כשלפיד העצמי אות בידו.

בדייה חרתית קטנה עמד שלום, מנצח שני מירוצי התבור האחרונים, כשהוא מכבס את בגדי הספורט שלו. השכם בבוקר ערך את ריצת 25 הקילומטר היומימית שלו. עמד לצאת לעבודתו בפועל פרדסים פשוט, העובד בטוריה.

או ניגשו אליו שני בחורים ובלי הר" בה ויכוחים משכחהו לבית העירייה. שלום לא הספיק לקחת כלום, אפילו לא להיפרד כראוי מבני משפחתו. הסידורים המשרדיים עברו כבוקר ובשעות הערב כבר ישב במטוס בדרך לו לאמריקה.

שבועיים בלבד, לפני כן, עלה שמו של קהלני לכתורות עתוני הספורט לאחר שניצח ב" מירוץ מרתון פרטינו שערך מחזרה לחי" פה. הוא השיג אז את הזמן של 39 דקות, 55,8 שניות, בעברו את המרוק של 42 קילומטר — תוצאה המהה תנאי ההשתת-

פות במירוצי אולימפיאדת מלבורן.

התימני הכחוש (50 ק"ג), ששאפותיו הי' ספורטאיות עוררו לא פעם חיוך על שפתי אנשי הספורט בארץ, היה נבון אמנם מ" הנסיעה הפתאומית. אולם שום דבר לא שי" בש את תכניתו: "אני אשאר קצת באמ" ריקה להשתתף בכל מיני מירוצים", אמר ברצינות, "ואחר כך אסע ישר למלבורן."

קפיצות מים צעיר בראש מיגדל

השבת, עמד צעיר ישראלי ערום למחצה על אחד המגדלים בלונדון. מאות צופים עקבו בחרדה אחרי נסיון הקפיצה מגובה 10 מטר. הצעיר לא התרסק, הוא קפץ אל בריכת המים שמתחתיו. זה היה בתחרות על אליפות אנגליה בקפיצה למים.

גם לפני שלוש שנים השתתף יואב ("צירי קר") רענן (30), אלוף ישראל בקפיצות ל" מים, באליפות זאת. אז זכה במקום השני, לאחר שבשתי שנים קודמות זכה במקום שלישי. כי כדי לשמור על רמתו, אין יואב יכול להסתפק בכריכות השחיה שבארץ. הוא מנצל את עבודתו כאלהוטאי במטוסי אז" על, קופץ בכל חנייה לבריכת השחיה הקרובה, בה הוא עורך את אימוניו. הוא משתתף כמ" עט בכל תחרות קפיצה למים הנערכת בעור" למ, הינו המיצג היחידי של ישראל בענף ספורט זה. כמעט בכל תחרות, זוכה למקור מות נכבדים.

דוקא נציג ענף הספורט הנחשל ביותר בארץ זכה להביא לישראל את ההישגים הנכבדים ביותר בזירה הבינלאומית. באולימפיאדת הלסינקי זכה במקום התשיעי, מתוך 40 קופצים ואילו באליפות אסיה, השיג ליש" ראל את המקום הראשון.

מתנה מצרית. יואב הוא למעשה מתג" תה של מצרים לספורט הישראלי. כי לרמתו הנוכחית הגיע בארץ הנילוס, בה נולד. הוא החל לקפץ מגיל צעיר, משך את תשומת ליבם של קפצנים ומאמנים בבריכת השחיה הגדולה של קהיר.

היה השש רציני כי הצעיר המבטיח יפסיק את קפיצותיו עוד בתחילת דרכו, לאחר שנפי" גע באופן רציני בעינו בשעת קפיצה למים. אך שלוש שנים של התנוזרות לא הרחיקוהו ממגדל הקפיצה.

בעזרת חברת תעופה חבשית, בה קנה יור" אב את מקצועו כאלהוטאי אויר הצליח לב" חון מגדלי קפיצה בכל רחבי העולם, שיפר את סגנונו מיזם ליום.

אין ספורטאי שייצג את ישראל במספר כה רב של תחרויות ומיפגשים כיואב. מאז עלה לארץ בשנת 1947, זכה מדי שנה בשנה בתוארים עולמיים.

הוא ט"ה מתחרות לתחרות; רק הסתיימו תחרויות האליפות של בריטניה וכבר נמצא בדרכו לארצות-הברית, בה ייצג כעוד שבוע" יים את ישראל בפסטיבל עולמי של קפצני מים.

האם והאב שנאלצו

היום אחרי העבודה. הוא פועל ואין לו יל" דים. מסכן, כבר נשוי הרבה זמן. הוא אמר שיהיה טוב לילד שלי והוא ואשתו יהיו יותר טובים מהורים טבעיים."

בעד הבית

ל פתע הופיעו הוא: בעל שער שחור, גובה בינוני, כבן 35. "רצית לדבר עמי?" הוא הולכיני למיטות האחרונות, מאחרי ארון ששימש כעין מח" צה. דרך אגב, ליטף ילד כבן ארבע, ביקש ממנו שיצא הילד יצא, נשארנו יחידים. "למה אתם נותנים ילד לאימוץ?" שאלתי. "לא חשוב. אשאל קודם אני; אולי לא נתן לך. אתה נשוי ויש לך ילדים?" השבתי שאני נשוי וכי יש לי ילד, אך אש" תי לא תוכל ללדת יותר. "לא טוב, לא טוב," הטיב. "אני רוצה של"

האב. משה חזד, עולה מסוניסיה, המוכרן למכור את בנו מחוסר אפשרות לקיימו.

חילת הפיפור במודעה קטנה, מסוג המודעות העממיות. היא לא בלטה במ" אומה בין המודעות המסחריות השונות של מעריב. היה שם כתוב רק שמציעים ילד ל" אימוץ, מיד עם לידתו. לפנות לצריף 296, מעברה ב', אשקלון. נסעתי מיד. הגעתי למקום. צריף 296 בלט לטובה. הוא היה נקי, בתוך סביבה מלוכלכת. אפילו או" חה רחבה קטנה לפני הצריף הבהיקה בנק" יונה. רק הזבובים לא ידעו על אותו נקיון, ושרצו בצריף זה כמו בכל שאר הצריפים.

נא להכיר:

ל ת הצריף היתה פתוחה. זה היה צריף כפול, או שני צריפונים מחוברים יחד. רצפתו היתה עשויה פסי בטון. ריהוטו: ארון לכל קטן וחמש מיטות. כסאות לא היו. שולחן קטן, עשוי מלוחות עץ, מילא את ה" חסר.

על אחת המיטות ישבה אישה גבוהה-קומה ובעלת הבעה סובלת, כרסה בין שיניה. היא נראתה בתושי הריונה האחרונים, וכנראה שהחמיז העיקר עליה. לידה שכבה לידה בת שנה וחצי וישנה. היא היתה מכוסה במטפחת להגנה בפני הזבובים.

נתחם מודעה בעתון "הקשיתי. האשנה ביקשה מהילדים לצאת; רק ילדה ככת עשר נשארה שכיבה על מיטה אחורית. היא נראתה כקודחת בחום. הילדה הפעוטה המשיכה לישון ליד אמה. רק אז השיבה ה" אם לשאלתי: "כן, נתנו מודעה. אז מה?"

"איפה הילד?" שאלתי. "כאן." היא הצביעה על בטנה. באותו רגע זו כנראה העובר בחון שליחו. וזעזעו קטן עבר את גופה של האישה. היא חורה והסמיכה. "אני חושבת שיהיה ילד..." הרמתי עיני בתמיהה. "אני תמיד יודעת אם יהיה ילד או ילדה" המשיכה, "הפעם זה יהיה ילד."

שבעה ימים ואין כסף

ל מה אתם רוצים למסור את הילד?" הי" אישה לא הסתכלה בי. היא כבר לא חי" כה. יש לנו שבעה ילדים. אין כסף. לבעלי אין עבודה, וגם כשיש עבודה, לא מספיק הכסף. תמיד אין כסף."

"היא כבר מישהו?" היא לא ענתה, כי לפתע פרצו הילדים פני" מה. בצרפתית פנו לאמם שתכריע ביניהם: אחד לקח את בובתה של גנט. לילדים היו עניינים גדולות מאד, ואילו אבריהם היו רכים ודקים.

עניי נתקלו בפתק: משה חזד, היה כתוב עליו, שם בעל הצריף. הילדים שוב הלכו עם בובתם הקרועה והמלוכלכת. שוב שאלתי: "היה כבר מישהו בעניין המודעה?"

"כן, היו שניים. אחד היה גבוה ורזה, מ" רומניה. הוא היה כבן 50, דיבר הרבה, אמר שיבוא וישלם כמה שנרצה, אפילו יותר. לא דיברתי אהו על כסף. אני לא רציתי אותו. הוא לא נראה לי טוב. אני רוצה שיהיה טוב לילד שלי. אמרתי לו שלא יבוא יותר, גם בעלי הסכים. הוא לא היה טוב בשבילנו. "היה עוד אחד. הוא היה טוב. רצה לשלם, רצה גם להביא את אשתו. אמר שיבוא עוד

האם. רינה חזד, המוכנה למכור את בנה, רק בתנאי שלא תראה אותו בשעת הלידה.

ילד שלי יהיה טוב. אולי אתם תעשו פר" טקציה בין שני הילדים? אני חושב שלא נותנים אותו. אולי נראה אישה שלך, אולי אישה טובה. אבל לא, אני חושב שלא. לא תוכל להיות אבא טוב אם יש לך כבר ילד משלך."

עובר עובר לפוחר

ל ש לי תנאי אחד, הסביר: "לאש" "תי אסור לראות את הילד. מיד עם היולדו אתם צריכים לקחת אותו. אסור לה לראות אותו."

הוא חזר ורצן עבר את גופה של האישה. היא חורה והסמיכה. "אני חושבת שיהיה ילד..." הרמתי עיני בתמיהה. "אני תמיד יודעת אם יהיה ילד או ילדה" המשיכה, "הפעם זה יהיה ילד."

"לא טוב, לא טוב!" הפליט לבסוף, ספק אל עצמו ספק אלי. "כמה אתם רוצים?" חזרתי על שאלתי כמה פעמים, עד אשר תפש את משמעותה. "אנו רוצים 880 ל"י. הסכום שעולה לנו לנסוע לצרפת. אנתנו רוצים לעזוב. אין עובר דה, אין כסף. אולי במחיר הילד נוכל ל" עזוב."

הוא קם לאות שהשחיה נגמרה. אם תרצה, אוכל להביא את אשתי ועוד פעם נדבר. ראיתי שאין טעם להמשיך בצורה זו. סי" פרתי שאני תתנאי. ברנע שראה כי אינני רוצה לקנות את ילדו, נהיה ידידותי. גם אש" חו הופיעה, ופניה כבר לא היו זעומות. גי" כר היה כי קוני ילדה אינם רצויים.

כך הגענו

ל יפר משה חזד: נולדתי לפני 36 שנה בעיר טוניס. לאבא היה בית מלא" כה לתפירת נעליים. הלכתי לבית-ספר אליאנס ולמדתי שם עשר כתות. אחר-כך עבדתי כחכ" רת אניות, ובערב למדתי הנהלת חשבונות. כשבי 1937 החל חוסר-העבודה הגדול, פר" סרתי. הלכתי לאבי ועזרתי לו בתפירת נע" ליים. ב" 1940 התגיבתי לחיל הים הצרפתי, עד שנשלחנו הכיתה עם כניעתו של מרשל סטן.

אמנות

תיאטרון מנהרות אפלות

מראה מעל הגשר (הבימה) מציג ל" עין את המהגרים האיטלקיים בשכונת הנמל של ברוקלין, לפני שהחליפו את מוסר ה" משפחה ודוריקל הסכינים בתרבות המאמבו וההלחיוזיה.

על רקע חדיש זה יצר ארתור (מות הסוכן) מילר טרגדיה יוונית אמיתית. את מקום ה" מקהלה היוונית, המסכינה והמסכמת, ממלא הפרקליט אלפיירי (יהושע ברטונוב), המספר על אחד מתיקוים. כל השאר לא השתנה מאז ימי אויריפידס: יצרי האדם, אהבה ו" קנאה, דוחפים אותו בעקביות אכזרית לק" ראת האסון.

הצופה הנשן מראש בבוא האסון, אך אינו יכול להתגונן בפניו. הוא יורד על ראשו כמכה מהמתמ. היוונים (וארתור מילר) קיוו כי ההלם יטהר את לבו של הצופה, יהפכו לאדם טוב יותר. המקום הראשון. אדי קרבוניה (מישה

מחזה טוב, מישחק טוב ובימיו טוב שוב נותנים להבימה את המקום הראשון בטבלת הליגה.

תיעוק אמכירה

הביטה ואמרתי לאשתי: די, נוסעים לצר- פת. אני לא יכול לסדר כלום. קיבוץ לא רוצה אותי, בעזרה סוציאלית לא עוזרים לי. או מה? לילדים לא יהיו כאן סיכויים. הלכתי לקונסוליה הצרפתית, סידרו לנו תכף היתרי כניסה לצרפת. הלכתי גם לי- עלית הנוער, הסכימו לקבל את אסתר לקי- בוך. אני ארויה קצת כסף בצרפת ואו שוב נחזור. אני אוהב את הארץ ואני משאיר

גו עבודה במקצוע זה. אולי יהיה לי גם כן פעם בית מלאכה ויהיה לנו יותר טוב. אדון, אחוז כותב, כתוב. לי כבר לא יעזור, אנחנו עוזבים. אבל בכל זאת כתוב, אולי יעזור לאחרים. כי חבל, חבל.

שוב פניתי לקיבוצים, אבל אף אחד לא רוצה אותנו. בן-גוריון אמר שמי שיהיו לו הרבה ילדים ממלא חובה לאומית. אבל הוא לא התכוון אלינו, כנראה.

כשלא היה לי טוב רציני להכנס למפא"י. אמרו לי: אתה כבר שבע שנים בארץ, עד עכשיו לא היית במפא"י, למה לא נכנסת אלינו לפני זה? לא קיבלו אותי.

מאת שרגא הר-גיל

תי. רציני להכנס לקיבוץ. בבאר-שבע היו נציגי קיבוצים שונים. שלחו אותי לנאות-מרדכי, עברתי בחינה בתפרות נעליים בבית-החרושת שלהם לנעליים. רצו לקחת אותי, אבל אחר-כך אמרו לי שלא לוקחים משפחה עם שבעה ילדים.

הלכתי לעבוד באילת. לא היה איכפת לי לעבוד שם, אבל ביתי נשאר בבאר-שבע והייתי מבקר רק כל חודשיים הביתה. לעבוד לאילת, לא יכולנו, כי אשתי לא סובלת את האקלים.

עבדתי אחר-כך בכרונת. שם כבר היה טוב, באתי כל שבועיים הביתה. אבל אשתי חלתה ורציני להיות עלי-יד הבית. עבדתי בנגבה בתור פועל שחור, עבדתי שם כחלק-אות. אמרו עלי שאני פועל טוב. פשוט, אני אוהב לעבוד ואם משלמים לי למה לא לע- כוד?

הלכתי למוזכרות, אמרתי שאני רוצה לה- יות חבר יחד עם אשתי והילדים. הם אמרו, רק ארבעה ילדים מקבלים, שבעה לא. שוב חזרתי לעבוד במע"צ ושוב בקיבוצים אחר-רים. הייתי אצל קיבוצים של איחוד הקיבו-רים, ציפ, השומר הצעיר והקיבוץ המאוחד. לא איכפת לי, אני לא יודע פוליטיקה. אבל היו לנו יותר מדי ילדים.

אנו הולכים למושב

לכנו למושב. חיטלנו את השיכון שלנו וקיבלנו משק בשוכל 1. היה לנו טוב שם. אני אוהב חקלאות. גם אשתי או- הבת. נבחרתי שם לועד והייתי אפילו אחר-אי לבטחון. אבל אשתי לא ישנה כלילות. היו באים כל שבוע מסתננים. ברוך השם לא עשו דבר, אבל אשתי פחדה בעד הילדים, לא ישנה כלילות. אחרי שנה עזבנו. היה לי כל-כך חבל. אני אוהב את הארץ ואת האדמה. עברנו למגדל אשקלון. זה היה לפני שנ- תיים. קיבלנו צריף במעברה. קנינו אותו ב-100 ל"י מאחד שעזב. כבר לא נשאר לנו כל כסף. הכל הלך.

תחילה עבדתי בעבודות ארעיות. אחר-כך הייתי שוב מחוסר עבודה. אחר-כך אמרו: יש עבודה ביוב"ג. הלכתי לעבוד שם. עבדתי בתור כרולן. עבדתי קשה. הייתי עובד שעות נוספות ושבתות ואחר-כך קבל-תי 150-170 ל"י לחודש. זה לא הרבה ולא היה מספיק כסף.

הבת הבכורה שמחה נמצאת בקבוץ בית-קמת. שלחו אותה שם לפני כמה שנים מע- לית נוער.

עשיתי שגוען

עבדתי כמו חמור. אשתי בבית אמ-רה: אי-אפשר לחיות ככה. לילדים אין עתיד, מה יהיה? הבכורה לומדת טוב בקי-בוץ, אסתר, השניה — הכי טובה לומדת ב-כתתה, גם השאר תלמידים טובים. אבל מה יהיה אם אין לנו כסף?

כמעט השתגעתי. רציני שילדים שלי יהיה טוב — ואשתי אמרה: לא טוב ליל-דים. אנחנו גרים במעברה, הילדים משחקים בלכלוך. אין לנו אפילו מקלחת. בכל המע-ברה אין מקלחת, ובית השימוש במרחק 400 מטרים מהבית. אשתי אמרה: מה יהיה, ככה תמיד לחיות? התעצבנתי. אפילו התעצבנתי מאד. לא ידעתי מה יהיה.

לפני כחודשיים עשיתי שגוען. לא הייתי מבסוט מהעבודה שלי. התפטרתי.

מכתבים מפאריס

ב ינתיים אני מקבל מכתבים מפא-ריס. המשפחה שלי עברה לשם. הם פתחו שם בית מלאכה לתפירת נעליים וגם לי ישי-

לפתח החלתי לחשוב גם אני על ישראל. כבר ביקרתי כה פעמים מספר, במלחמת ה- עולם השניה. החלטתי שנעלה. כולם סיפרו שטוב שם. איש אחד מהסוכנות סיפר לי, כי אוכל לפתוח בארץ בית-מלאכה לתפירת נע-ליים. היו עמנו 26 ארגונים — כל המכוונות הדרושות לבית מלאכה.

עלינו ארצה. לא היה לנו אף אחד. האיש מהסוכנות הבטיח שמיד יעזרו לנו להקים את בית המלאכה, אבל לא היה אף אחד. היה זמן של קיצוב, ולא היה עור. ראיתי שרק בעלי שרשים ופרוסקציה יכולים להשיג עור, או מכרתי את כל המכוונות וקניתי מכונית-משא משומשת מעודפי הצבא הבריטי.

בעירו שזי אברהם אבינו

תישכנו בבאר-שבע. קיבלנו גם ש"י ש"י, כי באנו בין הראשונים. מכר-ניתהמשא לא היתה טובה; תמיד צרות, תמיד חקונים. לא ידעתי מה לעשות. לכסוף כבר אי-אפשר היה לנסוע בה. הפסדנו את כל הכסף.

הלכתי לעבוד בתור פועל פשוט. במקצוע שלי, תפרות נעליים, לא היתה עבודה. רק ב-תל-אביב, אבל שם לא היתה לי דירה.

עבדתי קצת בסולל-כונה. אחר-כך היו פיי-טורים. פוטרתי. עבדתי קצת במחלקת עבר-דות ציבוריות. אחר-כך היו פיטורים. פוטר-

הבת הבכורה. שמחה, שנשלחה עם בואה ארצה לקיבוץ בית-קמת, כחניכת עליית הנוער.

המשפחה. משה חזד וששה מילדיו. בעלותו ארצה היו לו ארבעה ילדים, עתה שוב הרה אשתו ואילו הוא עצמו מחוסר עבודה. הקיבוצים טיבו לקבלו, מאחר שיש לו יותר מדי ילדים.

פה שתי בנות. אבל בצרפת יש קרן להור-רים שיש להם הרבה ילדים, יעזרו לנו. עבוד כל ילד מקבלים 10 אלפים פרנקים. יעזרו ואו נוכל להתקדם. כשנחזור נהיה יותר זהירים.

גם עכשיו, אילו היה קיבוץ מוכן לקבל אותנו, או לא נסע. אני אעבוד כמו חמור, אני אעבוד קשה, כי אני אוהב את הארץ, אתה מבין?

לא קל למכור ילד

משך כל השיחה, לא יכולתי להח-מליט את מי ביקש משה חזד לשכנע: אותי או את עצמי. נראה היה כי עדיין לא השלים עם הרעיון של מכירת בנו. כי לא קל למכור ילד — אפילו תמורת כרטיס נסיעה לחיים חודשים.

"מדוע אינך נוסע?"

דכתי בפעם הראשונה בחיים שלי לעזרה סוציאלית. לא רציני כסף. אני לא איש בשביל לקחת כסף, אני יודע לע-כוד. אבל רציני שיעזרו לי למצוא פרנ-סה. שמעתי שיפתחו חנויות בשיכון החד-דש, חשכתי — אולי מתנות יש פרנסה יו-תר טובה. אמרו לי שאין — אין בשבילי כלום.

אמרתי לאישה שעברה שם: תמליצי לי לראיון עם נשיא המדינה, אספר לו מה שקרה לי במשך כל הזמן — הוא יבין ויע-זור. היא לא המליצה, היא רק אמרה לי: "למה לך כל זה? אם אתה יכול לנסוע לצרפת — או למה שלא תסע?" לא הלכתי אליה יותר. היה מספיק. הלכתי

אנשים

גימטריה מרחבית

תיאור מעודד ביותר של אחיו, המזכיר הכללי של האו"ם **דאג האמרשילד**, נתן אחיו, סטן האמרשילד, עיתונאי לפי מקצועו. אחי הצעיר, אמר הוא לכתב העולם הזה במרכז האו"ם, "משיג תמיד בשקט ובפשטות את התוצאות הרצויות. הוא נולד להיות עושה שלום. כאשר היו ילדים רבים בבית הכפר, תמיד הצליח דאג לפשר ביניהם... מזכיר מסאי יונה כסה נעשה חביב ה"קוסקאים, מאז נמסר בעיתונות כי הוא מפל אישית בעניית מחירי הסודה והגזון: רבים מהם מציעים לו בעברו כוס משקה צונן חנוט... בין האירחים שבאו לישראל השבוע נמצא גם העיתונאי התורכי **פאליח ריפקי עטאי**, שהיה כשעתו קצין-מטה בגדוד ה"צבא התורכי בו שירת גם הקצין **משה שרתוק**... בולמוס הגימטריות שתקף את העיתונות הישראלית לא פסח גם על מרחב: העיתון בישר השבוע כי בקלע **ברוק** שממחי צורותיו פתחו את חגיגות העצמאות ב"צפת, הוא בגימטריה **יגאל אלון**. הצורה היא רק שהחשבון אינו מאשר רעיון גדול זה (ברן=252; יגאל אלון=101)... אגב, אלון השווה עתה בארצות-הברית למטרת גיוס כספים שלח השבוע לאחיו צבי אלון, מנהל מחלקת הנטיעות בעיריית נתניה, גל"ייה בלשון זו: "אומרים עלי שאני יודע יפה לשנודר. מה דעתך על המקצוע?"... הסופר-האורח **ליאון ירושלמי** הכתיש ה"שכוע בתוקף כי באחת הנפשות שבספרו המפורסם זעקת הקרב גילם את דמות עצמו, אם כי האשימו אותי בדמיון לכל אחת מהן, כולל הנשים"... לעומת זאת לא הכחיש כלל אמרגן **משה וולין** כי בתיקו תכנית כסולה: כשיצא השבוע לפאריס עם גילוי, כוכב-זמר **חנה אהרונ**, למסע הופעות באנגליה, מכסיקו ואוסטרליה, גילה כי לא בטוח לגמרי שילחה את אהרונ משך כל הסיור, התכנית האלטרנטיבית: הבאת מלך הג'ו **ליאונל המפטון** ארצה.

פסוקי השבוע

ד"ר נחום גולדמן, ראש הנחלת הסוכנות היהודית, כנאום ש"נשא בלונדון: "אין מנוס מן העובדה שאנו (היהודים והערבים) הננו בני דודים. אכן, זו גם הצרה: המריבות המשפחתיות הן קשות ביותר".

אלוף משה חיים הר"ר צוק, מפקד מחוז ירושלים, לאחר שראש העירייה גרשון אגרון סיפר במסיבה לכבוד 200 החיילים המצ"טינים איהם שלומיאל היה בשעת שירותו בגדוד העברי: "אם תהיו חיילים טובים, יש לכם סיכוי להתכבד בארוחה טובה מטעם הוועד למען חייל. אך אם תהיו חיילים גרוועים — עלולים אתם להגיע פעם לכהונת ראש עירייה".

מלך תל-אביב, בתשובה למברקו של תייר שביקש לשמור למענו חדר בחג-השבועות: "אם י"היה שקט בגבולות, לא נוכל להבטיח לך מקום".

ח"כ צ"ב ישראל רוקח, במסור את נמל תל-אביב לידי הממשלה, בתוקף תפקידו כיושב-ראש חבר מנהל אוצר מפעלי ים: "כל מה שנותר לי עכשיו הוא — להרפרד מעצמי".

"חרות", על הסרטון הסיני-נמאסקופי הצבעוני ארץ התנין, ש"הצגת הבכורה שלו התקיימה השבוע בירושלים: "אחד מסודות ההצלחה של הסרט הוא, שאף שר, חבר ממשלה או עסקן הסנדורתי אינם מו"סיעים בו".

הסופר גרשון שופמן, בקבלו ביום העצמאות את פרס ישר"אל ל1000 ספרים: "כידוע, אין אני חסיד הפרסים ואפילו כתבתי נגדם פעם בפירוש. כל מתן פרס גורם קורטרוח לאחד וצער לאחד רים, הריאים עצמם מקיפחים, ושמתה המקבל אינה יכולה על כן להיות שלימה. אותם אני רוצה לנחם ולא מור: במקום או במאוחד יקבלוהו אף הם, כי אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל ברייה".

אומר הנוסע!

אין צורך בהרשמה מוקדמת בכדי לנסוע ב"אגד"

ישיר לחיפה

מקומות ישיבה שמורים לכל נוסע בכל שעות היום

אנשי עסקים, פועלים וכו' בוחרים על כן לנסוע לחיפה רק בישיר הפוסט אותם מטרחת הושימה מוקדמת ותוספת תשלום.

70 מבניות חדשות ויצאות בכל 30-25 רגע בקו תל-אביב-חיפה וחזרה ישירים לכל ערי ישראל נוחים ומהירים.

הועדה הישראלית למען קרן האו"ם לילדים (אוניצ'ף)

מתכבדת להודיע על הופעתו האישית של

דני קיי

שגריר אוניצ'ף עם סרטו "בשליחות הילדים"

תיאטרון "ארמון", חיפה
ביום ראשון 29.4.56 בשעה 8.30 בערב
כרטיסים: גינצבורג יובל, ביום ג', 24.4 מ"ר בבוקר רח' הרצל 25
בית ציוני אמריקה, ת"א
גן הקונצרטים ביום שני 30.4.56 בשעה 8.30 בערב
כרטיסים: "רוקוקו" רח' דינורף 93 ביום ד' 25.4 מ"ר בבוקר

אולם "ציון", ירושלים
ביום חמישי, 26.4.56 בשעה 9 בערב
כרטיסים: במשרד ש. כהנא ביום א', 22.4 מ"ר בבוקר
עירגב - כנרת
מרכז מוסיקה אסכה במצ"ש 28.4.56 בשביל המשקים בשעה 9 בערב בדיוק

הדלתות תנעלנה 5 דקות לפני ההתחלה
ההכנסה מוקדשת לאוניצ'ף ולמוסדות ילדים נכים בישראל
לא יותר מ"2 כרטיסים ימכרו בתור לכל דורש עד שיאזלו.
ארגון ההופעות בהתנדבות ע"י האימפרסרים
ב. גולדון - ק. גינצבורג.

באם יאברו

אין לתעודותיך תחליף הגן עליהן ע"י העתקים. פוטו ברנר מעתיק תעודות מכל המינים במהירות, באיכות ובסודיות.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

מוליך רוזי

מסערה מזרחית ואירופאית משקאות חריפים, חמים וקרים מחירים נוחים — שרות אדיב

ירושלים, רחוב בן יהודה 8
מעל לסקסי "אביב"
טלפון: 2176

אני כחור יפה, ולו הייתי יהודי, וראי הייתי זוכה למאות מכתבים מערות. מ' רוצה להוכיח לו את ההפך?

21, רצינית, עדינה

רק כדי להוכיח שאינני נהנת מידת איסה לאיפה כפי שמאשימה אותי (987/897), אני מוכנה לפרסם את מכתבי, שנראה לי קצת מבודעת שירוכים של הנברת ברוניה, או עלוזה או אסתר ליון. אומרת היא:

הברמנית בתמונה

בלי הרבה חכמות מודיע (987/898) שהוא בן 23, חברותי, מוכן להתכתב, "על כל הנושאים המעניינים כחור ובחורה בניל זה". את הנושאים הוא רוצה להלק עם נערה כתב 20 תל-אביבית, המוכנה להוכיח שזיא חב רמנית, לשלוח תמונתה כבר במכתב הרא-שני.

צבירת, אך לא '56

חיילת צערה (987/899), המצטערת שאותם 20 הצנחנים שאת מכתבם פירסמתי לא מכבר, אינם בני גילה, רוצה בהתכתבות עם צעיר בעל חוש הומור, הופעה נאה ותל-אביבית. למרות שלא נכחה כצבירת 58, מבטיחה היא שזיא צבירת בכל זאת, אוהבת טיולים, ריקודים, קריאת ספרים — כל דבר. העיקר שיהיה בומן ובמקום המתאים.

מכתבים מוסמז אלמוני

בלאקנות של סמל, מודיע לי (987/900) שהוא בן 20, כחור די יפה, רוצה להתכתב עם נתינות בת 17—18. רוצה להתכתב עם זה דכל.

כששאלוני אם אני מתמצן את שערי וע"נתי בשליחה, לא האמינו לי ועתה עשיתי זאת פעם אחת ואמרת ששעשיתי זאת ואף אחד לא מאמין לי... שום אשה לא ניסתה להתאבר בנללי.

שתי אימרות הכנף החביבות עלי ביותר: (1) באהבת עצמו אין לאיש מתחרה, (2) לו ירעת שבשערה אחת מראשך תציל את ה"עולם כולו — אל נגזו את השערה.

האמיני יום יבוא

רומנטית והולמנית במקצת נראית לי (987/895), האומרת שהיא בת 18, תלמידת שמינית, שאכזבת רבות היו לה בחייה והיא מחפשת את הבלתי-נמס — מה בדיוק, לא אמרה. היא רואה הרבה רע ושוחר בעולמנו העכור, אך יחד עם זאת סבורה שיש בעד מה להלחם ומה לשאוף, ויבוא יום ונזכה לעולם יפה וטוב יותר.

היא אוהבת את הטבע, ספרות כבדה ומרטיקה כבדה (הכל על כתפיים כה ענוניות). היא מצהירה כי צורתו החיצונית של הכותב לה איננה חשובה, אך רואה צורך להעיר שהיא די נחמדה.

בקשה אחת לה לכותב: שלא יכתוב לה מתוך מטרות להפיג שעמום. יכתוב רק מי שחושב שיש לו מה להגיד. ואם תאמרי: אמרת'י לכם שהיא רומנטית.

אומץ במחיצות

כוראית הנתינה כמוני לקרא את מכתבו של (987/896): "אני בן 18, אוהב קולנוע ושתייה בים הפתוח, אוהב לטייל, בפרט בהרים, ומעוניין להתכתב עם נערה בת 18—18. ואם תאמרי: מכתב משעמם, אוסוף לך: אני רדיון המהמש נערה יהודיה, שזיחה לה האומץ להתכתב אתי ולהיפגש אתי. רצוני להוכיח אם תמצאנה נערות אמיצות המוכנות להפלי המחיצות הנועיות שבינינו.

ציון כלים: אני מסכימה אתך למכתב, ותחמלא לדעת שישנם עוד רבים הסבורים כמוך. אשר לשאר — אינני יכולה לעשות דבר בנידון.

אופירה, אנימה, גולדה

המכתב של השבוע (987/894): המועמדת יכולה להיות בת כל נוע, לאום, דת, צבע וניל. מה שאני הייתי רואה זה להתיכת עם המתכונת של אופירה ארו, אנימה אקבר, הדוכסית מווינדזור, נולדה מאירסון וילית. כשרון הכתיבה צריך להקיף נושאים החל מספיריטואליזם וכלה באפיה... גיל 22; נובה: 172 ס"מ עור, שחמם בלוי, נוטה להלבין בחורף; מכנה גוף תמיד, שניים בריאות, חוטם תקין, סנטר כנ"ל, פה כנ"ל. סימנים מיוחדים: אין. אין לי תיק פלילי. השכלה: עממית + נסיון חיים. תכונות: שואף נקם כאדם-עור; זכרון של פיל. כתבתי שירים שאף אחד לא קורא, זניות וכל אחד עשה זאת.

אני ספורטאי עד כדי כך שאיני מבדיל בין סוס לאופנוען. אני מקים לעצמי צבא של אויבים כיוון שאני נוהג לומר לכל אחד מה שאני חושב עליו... אני אוהב ספרות, כיום, אני צמחוני, אך בחברה אני אוכל בשר כדי לא להעמיד מים, ולפי שאיני רגיל לבשר, הרני אוכלו גם בדוית לבדי — כדי להתרנגל...

סרטים

מתח בתוך שלושה

תפשו את הגנב (פרמאונט, ארצות הברית) צולם על רקע הריבירה הצרפתית, היפה במציאות עוד יותר ממה שהיא נראית על הכד הצבעוני, אלפרד היצ'קוק, כמאי ה' מתח והאווירה, השכיל למצות את רוח הני' וון, הבטלה והתענוגות המציניים את חוף המיליונרים, מכערים את הנוף, אף כי נהג בסלחנות בגבוריו הטפילים, לא ניסה להו' קיעם.

עלילת סרטו מבוססת על דמות אגדית ל' מחצה: גנבת כששים קל"רגליים (קרי גרא'

גדול משאפשר היה לשער.

ספורי מעשה רומן זעירי זה מוגש בליטוש ומתח רב, זוכה למשחק טוב, ביחוד מצד דן דורייה, כבעלה המשותק של יפהפיה דו' מרג. פרט למסתורים האופיים את סופו של הסרט, מזוקרת השאלה: מדוע ביכרו הכל את אחות דומרג על פני לינדה דארנל הנאה ממנה לאין שיעור?

ישראל בדרך עקיפין

איך להראות על הכד את גופה של הארץ מבלי להיתפש לצינונות קולנועית? בעיה

שחקנים גראנט וקלי ב"תפשו את הגנב" חתול יוצא בדימוס

זו מנסים לפתור תסריטאי משה הדר ובמאי איבן לנגיל בסרטם טבריה, שיצולם בחודש מאי.

את הנוף הגלילי מקחים השנים להגיש ב' אמצעות עלילה קומית שגיבורה הוא שרירן רפאל הלפרין. הלפרין, רבן העולם בהתגור' ששות, משחק בסרט גלדיאטור רומי, התופש בדמיונו של מבריא בחמיטבריה, את מקום המעסה המטפל בו.

השנים נמלטים יחד, נרדפים על ידי המש' טרה כשהמצלמה עוקבת אחריהם, לוכדת אנג כך משהו מיופיה של טבריה.

כוכבים למי צלצלו?

נערה מפלדלפיה, שהוכיחה את כשרונה הלאימבוטל על בד הקולנוע, נישאה בשבוע שעבר לנסין השולט על מדינה שגודלה כ' חצי מפתח תקוה.

יותר משמביש הפאר, ההדר והקסנוניות שליוו את הנישואים המלכותיים (שחקנית קלי הגיעה למגוון בלוית צבא מזכירים ומשר' תות וחלק ניכר ממשפחתה, כולל כמה כל' בים), מעוררת צער ההתענינות העולמית, ש' לא פסחה גם על ישראל במאורע חסר כל ערך** זה.

בקצרה

כוכבות העתיד. איך מגיעים אל פס' גת התהילה בעולם הקולנוע, תוך דילוג על כמה פרטים לא נעימים.

קידמת ערן. עיבוד קולנועי עצבני, אך מרתק, של הרומאן הגיון סטינקי על משפ' חה אמריקאית לאיכיל'כר אופיינית אחת. גיימס דין.

המנגינה שא נגמרה. סרטולדותיה של זמרת מרגרט לורנס, שלקתה בשיחוק ב' היותה במרום סולם הקריירה, התגברה על המכשולים. אליגור פארקר.

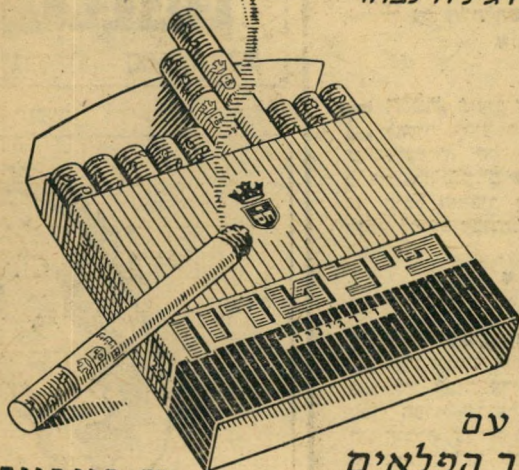
פיקניק. או איך משיגים חתן באמריקה? תשובה (לפי הסרט): בכח. קים נובאק. חיי' ליאם הולדן.

* כתב הארץ כבד'הראש בכותרת גדו' לה: הנטיך ממנוקו וגרייס קלי נישאו ויצ' או לירח הדבש.

** פרט לתושבי מונקו הממתנים לבן זכר. שישהרו אותם מסיוס הצטרפות לצר' פת - תשלום מסי. הם פטורים ממס תחת שלטון הנטיך שלהם.

כל כולה של הנאה
שטבק עשוי לגרום -
מנת חלקך אם תעשן
פילטרוני - על טהרת
טבק וירגיניה נבחר

עם
פילטר הפלאים

20 סיגריות
670 פרוטה

פילטר

מיטב הפילטר - מיטב הטעם

החברה הישראלית לסיגריות בע"מ

FI

Kissable
נשיק
השפתון החדש
בן פריס

נשות החן בעולם כולו כרוכות אחרינו
ככל לבן - עכשיו הוא הגיע גם אליך...

גוש מגרשים בדחובות:

טוב לשיכונים ולווילות - למכירה בהזדמנות

לפנות: תל-אביב, טלפון 24749

העולם הזה
חתימת ע"ס
תפסו את הגנב

צברית בפארים

השבוע נפתח בפארים כנס כנות העמים, אשר בו ייצגה אופירה ארז, צברית 56, את ישראל. למחרת פתיחת הכנס, בו השתתפו נציגותיהן של 21 ארצות מרחבי העולם, מסרו כל עתונני צרפת על המאורע. ברכים מהם, צוינה נציגות ישראל במיוחד. במקרים מסוימים, בהם שימשה ישראל נושא למאמר ראשי, הוצגה אופירה ארז כדוגמה לבני הארץ שתפסה מקום כה מרעיש בטורו החדשות של אותו יום. להלן, רשמיה האישיים של אופירה ארז, צברית 56, על ראשית מסעה בצרפת.

על גגות פארים. כמה מבנות העמים מצולמות על גג בניין השבועון אל, שם נערכה לכבודן מסיבת עיתונאים מיוחדת. במסיבה זו הוצגו כל המשתתפות של 21 ארצות בפני מאות עיתונאים. אופירה ארז, נציגת ישראל, מופיעה בשמלה תימנית רקומה, במרכז.

של אל, גבר גבהיקומה, המעורר כבוד רב עניין, יאשר את שמו לא תפסתי. "אדם הרוצה לבקר בהופעתה של להקת מרתה גראהם צריך לקחת עמו אקדח."

התפלאתי. הצלם הסביר לי מדוע: "מפחד שוודים... הן צופה זה יהיה יחידי באולם הענקי."

בלי תור לקולנוע

הוא הזכיר גם את להקת פורגי אנד ובם, שהצליחה כאן מאד, ולהקת רקרד נים עממיים רוסיים, שכבשו את פאריס כי סערה. נשאלתי לשמותיהם של מוסיקאים ישראלים וכאשר הזכרתי את פנינה זלצ'מן, שושנה דמארי, עמירם ריגאי ופראנק פלג, לא ידע איש מי הם. ואלה היו אנשי עתון צרפתי גדול...

השיחה עברה לסלבוניה. כולם ניסו לשכנע אותי כי בעוד שנים אחדות, ייעלם ה"קולנוע לחלוטין ותישאר רק הסלבוניה בבתי המגורים. אני לא יודעת מה זה יתן מבחינה אצנותית, אבל כנראה שמבחינה כספית, לכל הפחות, יהיה הדבר כדאי בהחלט. ה"צרפתים הישבו ומצאו כי משפחה ממוצעת, המבקרת פעמיים-שלוש לשבוע בקולנוע, מ"ציאה לשנה על סרטים כסוים השונה למחיר מקלט טלבוניה. מעניין, מה?

אבל לבעלי הקולנוע בתל-אביב אין עדיין

אני עייפה מכדי לכתוב, אולם בכל זאת אי-אפשר לפסוח על יום ראשון בפאריס ללא מלה.

הנטיעה היתה מעניינת ועם זאת קצת קשה. החניות ברומא ובפרנקפורט, ולבסוף בשווייץ, היתה פאריס, היו פיצוץ לשעות קשות במקצת שבלינו מעל לעננים. רק לאחר שכבשתי את לב המטוס במתנות גומי-לעיסה, סיכריות, צמרנפן באוניים ו"אפילו ארוחות שלמות, נאות הוא להעניק לי כמה שעות שלוח.

על רקדנית ושודדים

שדה-התעופה אורלי, ליד פאריס, הקבילו את פנינו נציגי השבועון אל וחברת אייר-פראנס. גם צלמים, כמובן.

לאחר שעברנו את כל העניינים הפורמליים, מהר ובסדר גמור, התיישבנו ליד שולחן גות ערוכים במסעדת שדה-התעופה, הנשקפת אל מסלולי ההבראה. מזג האוויר, אשר בי שעת הטיסה נראה נאה וישפיר, התקלקל בה מהירות עצומה. כשישבנו במסעדה, כבר הספיקו הדברים לקבל גוון אפרפר והאופק נראה קצת עצוב. נזכרתי בשמי הארץ.

שוחחנו על אלף עניינים. גם על מרתה גראהם. כנראה שהיא דחקה לא הצליחה ב"פאריס והאולמות טבהם הציגה היו כמעט ריקים לגמרי. על כך סיפר לי בדיחה הצלם

הווי

המטרה מקדשת את האמצעים

בתל-אביב, ביקשו בעלי בית-חרושת מקומי שותף, פירסמו מודעה כה עניינית כי מפעלם עוסק, באישור הכנסיה, ביצור ויצוא מי ירדן למטרות קדושות.

צפורי לילה

בירושלים, כאשר איחרו לחזור שתי יוני-דואר שנשלחו עלידי ראש העירייה לשאת ברכת יום העצמאות לנשיא המדינה, נתברר כי היונים לא אומנו לעוף בלילה, המתינו עד עלות השחר לפני שובן לשוכן.

לחם חי

בחיפה, הזעיק עובר אורח את המשטרה לחקור מדוע מונחת שלוש גזיות על שולחן-עבודה של מאפיה, גילה למבוכתו כי היו אלה פועלים שנהגו לישון במאפיה, מ"אז הוטל האיסור על אפיית-לילה, במקום לצאת למקום עבודתם בשעות המוקדמות של הבוקר.

נניכה ספרותית

בבאר-שבע, הודה בעל מסעדה בפני נציג המרכז הממשלתי לתיירות כי דרש 108 ל"י עבור ארוחה לשישה תיירים, על סמך תפריט שהועתק עלידו משבועון צרפתי, הוכרה עלידי הפקח הממשלתי להוריד את המחיר ל-30 ל"י.

דרך (חוץ ד) ארץ

בתל-אביב, חילקה הנהלת התזמורת הפילהרמונית למבקרים שבאו להאזין ל"קונצרט תיכונה, ובה מאמר המבקש מן ה"קהל הישראלי" לנהוג כמנהג הארצות הנאורות, המקבלות את פני התזמורת הישראלית בתשואות ממושכות ונלהבות."

הוכחה חותכת

ברמלה, נזקקה אשה לעזרה-ראשונה, כאשר התחלקה על קליפת בונה בשוק המקומי, נחטכה בזרועה, בנסותה להוכיח לפקח עירוני כי קליפת הבונה, שהושלכה לרחוב עלידי בנה, אינה יכולה להיחת סכנה לציבור.

טעם זור

בנתניה, התלונן בעל חנות-מכולת על אלמוני שהיה מופיע מדי יום בחנותו, מנצל את היותו של החנווני עסוק עם לקוחותיו האחרים, טועם מעט מכל מיצרך ולבסוף מסתלק מבלי לקנות דבר.

אשת עזי מי ימצא?

בירושלים העתיקה, הופיעה מודעה באחד העיתונים, בה חיפש עלי דודון אחר אשתו שנעלמה, מסר בין יתר פרטי-תיאורה כי היא "רוזה, בעלת עיניים שחורות ומדברת שטויות כל הזמן."

שן תחת שן

בחיפה, נתפס כייס שהתמחה בהרקת כיסיהם של רופאי-שיניים, שעה שאלה התכופפו עליו לטפל בשיניו.

נשאר כמשפחה

בטבריה, עצרה המשטרה פורץ שחור לחנות מכולת, גנב ד' ל"י ממגירת הקרפה, השאיר על תחילתו נקניק את סימני ש"ג, אשר זוהו עלידי בנו של החנווני, סכני-אי שניינים לפי מקצועו, שהרכיב שניינותות בות לפורץ יומיים לפני ההתפרצות.

הלב הנזהר

בחדרה, ביקש שמואל ירון לדחות את מועד חתונתו בטענה כי רופאו אסר עליו כל התרגשות, בגלל לבו החולה.

מגילות השיכחה

בתל-אביב, הורתה העירייה לקשט ב"דגלים את כל הבניינים הציבוריים לקראת יום העצמאות, שכחה רק בנין אחד: בניין המוזיאון העירוני בו נחממה בשעתו מגילת-העצמאות ביום הקמת המדינה.

Desirée
FILTER TIP

20 סיגריות — 500 פרוטה

ל ש ע ר ו ת י כ
ברק משי נהדר
שער מלא וקל
לסדר אחרא כל
חפיפה בשמפו.

נקה משחת שמפו
נקה חלמון שמפו
נקה לנוזלין שמפו

המפיצים היחידים

חברת גורית בע"מ

הרחקת שערות

ל צ מ י ת ו ת ב א ח ר י ו ת

1600 שערות תוך שעה

מהפנים, הידים, הרגלים וכו'

שיטת גלים קצרים (דיאטרמיה)

ח י ד ו ש ב א ר ז :

טפול סיום חשמלי מיוחד

" י ר ד נ י ה "

רח' יוחנן הסנדלר 18, ת"א

מה לחשוש. אנשים ימשיכו לעמוד בתור לקופותיהם עוד הרבה, הרבה זמן.
★ ★ ★

הגבינה לא טיילה

האירית היום הראשון נוצלה למנוחה הגונה. במלון חיכו לי שתי גברות נחמדות, האחת המארחת של אל והשניה מזכירתה הפרטית. לא פחת ילא יותר.

למען הסדר, אני רושמת פריסים מתוך המנה האחרונה של הערב: אגנס טרי, מיץ אגנס, אגס, תפוח. בכל הארוחה לא הגישו לנו אף שבלול אחד, או צפרדע ואילו הגבר מה נשארק מונחת על גבי הצלחת, לא סיי לא ולא כלום.

★ ★ ★

ביקור בשווי הביקור

נה מה שרשמתי ביומני אודות היום השני בפאריס: גודש, מעניין, מעייף, משביע, ומשמין.

בתשע בביקור, קיימתי מצוות שהקימו, הנודותי לחדרה של מזכירת המארחת. כער כור כמה דקות הגיעה גם תרו נמו, שחורה אחי מישראל, בהברת המארחת עצמה.

התוכנית הרשמית של המיפגש נועדה לי התחיל רק בעוד יומיים, לכשתהינה כאן נציגות כל 21 הארצות המשתתפות במיפגש. החלטנו לנצל את היומיים האלה להוכנית מיוחדת, מעין ביקור בשולי הביקור.

הלכנו למוזיאון וובר. שם, לאפתתי, פגשתי את אילנה רוזנבלום. מאז ראיתי לאח רינה, התבגרה הנערה ונהייתה ממש לגברת יפה ומלבבת. נעים היה לשמוע כי פסנתרנית צעירה זאת, הנמצאת בפאריס זה שני חיים, עושה חיל, לומדת ומצליחה.

היא רוצה מאד לחזור ארצה וחושבת כבר על הצבא. וגם חוששת, למען האמת. מדב

בנות העמים. תמונת הכנס בפאריס: מרימלייר מסיפ, קאמרון, מרלין לי גרייבס, ארצות הברית; אלזייד אלבייד, גרמניה; קארולין קלייר, אוסטרליה; אניטה פרייר, מרכז המיבצע; אופירה ארו, ישראל; מארי נדיא, הקונגו הבלגי; פרנקה מארלי, איטליה; ססאקו איוודה, יפן.

היא ויברה המון שפות: צרפתית, איטלקית, אנגלית, גרמנית, ספרדית, ערבית, עברית — אפילו רוסית היא דיברה. יפה מאד.

אחרי הארוחה הלכתי עם תרו והגברת הניל לבקר בנן החיות ביער ינסן, הנן בנוי להפליא. היער מרהיב להפליא. בתי החיות עשויים מסלע אפור, נחמדים להפליא. מפליא עוד יותר איך יכלו החיות להשאר בחיים. רובן היו עלובות ממש.

בערב הלכנו להצגה בקומדי פרנסייה, שם הציגו את מכונת הכתיבה, של ז'אן קוקטו, המחזה נכתב לפני 50 שנה, ועד היום הוא אקטואלי. היה בו משהו טוב, אנושי, מעניין ומוחח, ולמרות שלא הבינתי כמעט מלה אחת, ישבתי רתוקה למקומי מרוב עניין.

אני מקוה שעוד אספיק לראות הרבה מה זוט והרפעות אמנותיות בזמן הקצר שאש" זה בצרפת.

★ ★ ★

מאות עתונאים וצלמים

יום השלישי בפאריס, ואחר התחילה התוכנית הרשמית. אכתוב על זה בקיצור, כי החל משלב זה, יכסה עמוס קינן את המאירעות בצורה קצת יותר מקי צרעית, מאשר יכולה אני לעשות.

יבכו, החחנו עם טיול במכוניות פתוחות ברחובות פאריס, משאנו אליזה ועד הקצה השני של העיר. בערב: ארוחה חגיגית עם כל הבחורות המשתתפות במיפגש והמון נשים חשובות. היתה לי גם שיחה מעניינת מאד עם נציגת מצרים. מתוקה מאד. (אכ"י חוב על כך בנספח).

למחרת, חיכה לי יום מעייף, שכולו נוצץ צות, כרק וזאמץ דקורטיבי-יצוגי. בבוקר נסענו בחזרה לשדה-התעופה, הצטלמנו הי מון, כשאנו יורדות מן האווירון כביכול, יחד ולחוד. המון צלמים צילמו אותי לחוד. למה? אגב, חיובים נמכרו בזול מאד.

אחר הצהרים מנוחה קצרה וקוקטייל על גג בניין אל. מאות עתונאים וצלמים. דיברתי עם המון. הצטלמתי אצל המון. נר"א מה יצא מזה בעתונים של מחר.

אחרי העתונות, באה הטלביזיה. כל אחת מאתנו אמרה את שמה, את ארץ מוצאה. יכמה מלים. אחר-כך הסתובבנו באולם הקבר, לוח, כשהמצלבות מסרטות כל הזמן. קצב שגועיני ממש. וזאת רק ההתחלה.

רי הנערות הישראליות האחרות הנמצאות כאן, קיבלה אילנה את הרושם כאילו הצבא הוא נורא ואיום ויש להנצל ממנו בכל מחיר. ניחמתיה. סיפרתי לה על חיי אני כצבא והסברתי לה שגם בתקופת שירותה תמצא אפשרות להמשיך בניינה וכי הצבא עשוי אף לעזור לה בזה.

★ ★ ★

דירה של מארי אנטואנט

מן המוזיאון, הלכנו לביתה של מאדאם וואני, אחת מעורכיות אל. על הבית, הער" מד ברחוב יפה, מבותר בשדרה, אפשר ממש לכתוב רומאנים. אני מתארת לי שזאת לא מחשבה מקורית ובודאי כתב כבר משהו איהו רומאן כזה.

הבית מוקף חומת ברזל — ופרחים. מארח"תנו גרה בקומה הרביעית, אשר רצפתה ורהיטיה מוכרים בית-מלכות פריסאי מימי מארי אנטואנט. הכל מצומה זהב — מן הי מראה שבכל פינה, המשוה לשני החדרים המחוברים אורך ורחב של אולם קונצרטים הגון, ועד לכיסאות המרופדות אדום, ירוק וצהוב.

רדיו, טלפון, פסנתר, מגורה ענקית, שול"חן ענק שעליו פזורים תקליטים למכביר, שטיה ורדרד על הרצפה וארון זכוכית ממנו מציצים כלי-זכוכית יקרים בתוספת תמונת כעלה הבית היפהפיה ושלוש בנותיה — כל אלה נתנו לחדר יופי מסוים, ענין מסוים ומחשבות מסוימות.

הרו אברה כי זאת היא דירה פריסאית אמיתית. כנראה שכל הווי חייהם של המש"פחות הפריסאיות העשירות מתבטא ברהיטים ואחירת החדר. זהב נוצץ, יקר, עשיר, מבי ריק, נחמד, מפורד...

בכל זאת לא הייתי רוצה לגור בדירה כ"זאת. אני בעדיפה הרבה יותר ריהוט של קש, עץ מעובד יפה, ברזל — בקיצור, רהיטים כבו שיש לנו בבית. אבל זה, כמוכן, עניין של טעם.

★ ★ ★

חיות ומכונת כתיבה

מארחת הופיעה באיחור של חצי שעה. אבל כשביל זה, התנצלה בחן שמקורו, כנראה, בפאריס והכינה לנו ארוח חה משביעה. משביעה מדי, אפילו. נוכחה שם גם אשה רוסיה — נכשה היה שמה.

ישראלים מצרים לוחצות ידיים במסגרת המיפגש העולמי: אופירה ארו וזנייב אל-ביאלי.

אבא ריבון תתן לי ידים ועל הנה אבא ריבון

"מי דומה לאייזנהואר?"
שלמה קלמנוביץ (5;0)
כפרחאורבורג

שעת שיחה על הזיינות הערבים לא יכול היה פרץ (7) להתאסף. "מה יש?" שאל. "למה הם רוצים דוקא מדינה קטנה כמו שלנו? שיקחו להם את אמריקה הגדולה!"

אביו יעקוב בוכריץ
לוד, שיכון עמידר 3

פיוץ (5) שמע שלאחיו הקטן יש יום הולדת. הוא משך אותי הצדה וגילה לי שהוא עומד לקנות לו מתנה. "מנין יש לך כסף?" שאלתי. "ולמה אני אומר לך?" השיב.

ודותו אהובה נמרוד
ירושלים, רש"י 13

ישכתי את אליהו (4:6) על כסא בית-השימוש ויחזרתי לחדר המיטות, אחרי שאמרתי לו לקרוא לי כשיגמור כדי שאוכל להוריד אותו מהכסא. "אני אקרא לך, אבל אתה לא תשמע!" ניבא, שאלתי מדוע. "מפני שלקול שלי אין הגה, והוא לא יכול להסתובב לחדר ולאגיע אליך!"

אביו יעקוב בנאי
ירושלים, דוד י' 46

קחתי את איתן (3:7) לביקור אצל שכנה שלדה זה עתה בת מצאנו אותה מיונקת. כששאל אותי איתן, נאלצתי להסביר לו שהיא מאכילה את בתה. "מה היא מאכילה אותה?" רצה איתן לדעת.

חלבי השבתי
התפרץ איתן: "אבל אמא, מבשר עושים מרק, לא חלב!"

אמו יחימה אריכא
נתניה, שכונת בן ציון

"הדואר שוב לא עונה!"
רונית מנצור (6;3)
נתניה, יהודה הלוי 16

מטפלת ניגשה בכוכר למיטתה של מיכל. "קמה זו וקראה: "קחי לך לילה יבשה!" משק עין-חרוד הקיבוץ הסמוך

ויבוח התגלגל לעיני בטחון. הייתי מודאג מאד ואמרתי שאמריקה לא גותנת לנו נשק. "איך נילחם?" שאלתי. אמר עמיקם (7): "נלחם בפילים!" "מאיפה נקח פילים?" "מה זאת אומרת, איפה?" תמה עמי. "יש לנו בגן החיות!"

אביו חיים סרמי
נתניה, שכונת בן ציון

**ראיתי לאיתן (5) תמונה ישנה שלנו. הוא התקשה להכיר את הוריו. "זה אבא שלי", מילמל, "וזאת בחורה אחרת!" אמרתי לו שזה לא יכול להיות. "בטח", אמר, "אבא שלי הולך עם בחורה אחרת!" אביו הרברט אמנון ריטר
כפר אתא, גבעת אתא ב'**

"מי גם?"
מאיר אביבי (3)
רמת-החיל, רח' ס' 2א

שהיה נתי בן ארבע, התחבס בבעיות רבות. למי של: מדוע נשפך התה מהכוס כשכונסים לתוכה כפית, ואילו המים אינם נשפכים מהבריכה כשכונסים לתוכה. אולם הבעיה העיקרית הייתה מהותו של הפרד. פעם שאל את אביו: "אבא, נכון שפרד זה רק חמור סיסי, ולא חמורהסוס, כמו שגוד של חיליק אומר?" ידדו ת. צ.

בית-אלפא, המוסד החינוכי
שני אלמונים דפקו בדלת וביקשו תרומה לקניית נשק. עניתי שכבר תרמתי במקום העבודה. התפרץ בצלאל: "אז תקחו אותי!"
אביו חוקיה כהן
כפר-שלם, רח' י"א 5

**זמן האחרון מרבה ענת (3) להשתמש במלה "לא" בליף רבתי. באחד מערבי השבוע, כאשר השנה על משהו. "לא! לא!" אמרתי לה ביאוש: "ניאט, ניאט! את מולושוב קטן!" התרגזה ענת: "לא נכון! אני לא קוף קטן!" אביה י. א. חרזתי
קרית-אנו, לוס-אנג'לס 24**

שעור לנרדמים
עצמון (2) ושרה'לה (3) סוטניק
חבונות ביתר

יצה (6) הסתכלה זמן רב בנשים ההרות, הי אוכלת בחדרה-אוכל של המשק בשולחן הנפרד לדיאטה. לבסוף אמרה: "אמא, אני יודעת איך מביאים ילדים. יושבים בשולחן הדיאטות!"

משק רגבים,
הנגב

ישכתי את אבי (2:5) לישון וכיביתי את הי חשמל. "סבתא!" קרא לפתע, "השאירי את החשמל פתוח!" "לשם מה?" תמהתי.

פשוט, כדי שאוכל לראות איך לישון, ענה אבי. סבתו רבקה קורסקי
גניעם, ליד רמת-ים

מנון מתגאה בכך שבשבתות אין הוא מרטיב. כשבת אחת מצאה המטפלת את מיטתי רטובה למרות הכל. שאלה היא: "מה קרה שהרטבת? הלא היום שבת!" ענה אמנון: "היום באמת שבת. אבל כל החברים גויסו לעבודה!"

משק הגושרים
הגליל המזרחי

עם שמעה שרית (2:3) כי אמה חשה בראשה. "כואב לך?" שאלה בדאגה. אמה ענתה לה שכן. "מחר אקנה לך ראש חדש!" הודיעה שרית.

הזדמנות אחרת אמרנו לשרית שאין לנו כסף לקנות לה משהו. "אין דבר", אמרה שרית, "מחר אסע לתלאביב לקנות כסף!"

אביה צבי בן-דוב
זכרון-יעקב, רח' הרצל

אשר טיילה מנחה (3) עם אביה ליד המיקלט, ראתה שהוא סגור. "אבא של יוספה סגר את הי מקלטים כדי שהמלחמה לא תצא משם!" הסבירה. משק שפיס

**אוח (3) ראתה בפעם הראשונה מטיס-סילון שי עברו בשמיים והשאירו אחריהם פס. "אבא, שאלה אותי, מי זה מקשקש בשמיים?" אביה חיים אוהנה
טבריה, שיכון הוותיקים 79א**

בעלי חמשת השמות הראשונים המתפרסמים במדור זה זוכים בחבילות של התכשירים המפורסמים לחינוכות, "כבה שוספן" פורד, סבון, תחליב, המוסטים וזו ובריאיות לתינוק. נוסף על כך יוכלו ילדים משחת שיניים מיוחדת, "כבה שופמן" עם טעם תפוחי-זהב. ערכה של כל החבילות של (לפי המחירים לצרכן) יהיה שש ל"י. החבילות יישלחו ישר לביתו של הווכח. את החומר יש לשלוח למערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל-אביב ולסמן על המעטפה, "צברינו חבורים ועוקצנים". כן יש לציין את שמו המלא של הילד תאריך לידתו, את שם השולח, את יתום לילד (אם, אם, את, מורה, נגנת וכ"ו) ואת כתובתו המלאה. המערכת תבחר בתמונות השובות ותחזיר לשולחים את כל הצלומים, אם סורסמו או לאו.